

Тўзал ва бетакроримсан, муқаддас Ватаним,
жоним сенга фидо, Ўзбекистоним!

Ниҳад

Mustaqillik huquq demakdir

1997-yil 27-avgustdan chiqa boshlagan

www.huquq-gazeta.uz

2016-yil 9-iyun, №23 (1012)

Бош прокуратурада

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузурдаги вояга етмаганлар ишлари бўйича комиссия Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратураси билан ҳамкорликда "Вояга етмаганларни ватанпарварлик ва умуминсоний қадриятларга ҳурмат руҳида тарбиялаш масалалари" мавзусида конференция ташкил этди.

Керакли тавсиялар ишлаб чиқилди

Хожиакбар УБАЙДУЛЛАЕВ,
Бош прокуратура бўлими прокурори

Унда Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатасининг депутатлари, Инсон ҳуқуқлари бўйича Ўзбекистон Республикаси Миллий маркази, Бош прокуратура, адлия, халқ таълими, ички ишлар, олий ва ўрта-махсус таълим вазирликлари ходимлари, олий таълим муассасаларининг профессор-ўқитувчилари ҳамда талабалари, вояга етмаганлар ишлари бўйича ҳудудий комиссияларнинг масъул котиблари, шунингдек оммавий ахборот воситалари вакиллари иштирок этди.

Конференцияда вояга етмаганларни миллий ва умуминсоний қадриятлар, Ватанга садоқат руҳида тарбиялаш, уларнинг ахборот хавфсизлигини таъминлаш ҳамда маънавий-ахлоқий савиясини шакллантиришда таълим муассасаларининг ролини ошириш, вояга етмаганларга оид қонун ҳужжатларини янада такомиллаштириш масалалари муҳокама қилинди.

Тадбирда давлат органлари, таълим муассасалари, нодавлат нотижорат ташкилотлари, ўзини ўзи бошқарув органлари ва ота-оналарнинг мазкур соҳадаги ҳамкорлиги ўзининг ижобий самарасини бераётганлиги тўғрисида фикрлар билдирилди.

Шу билан бирга, мамлакатимизда вояга етмаганларни ҳар томонлама камол топиши учун яратилаётган имкониятлар уларни ватанпарварлик, бағрикенглик, тинчликсеварлик, халқимизнинг бой тарихий меросини қадрлаш, шунингдек, қонун бузилишларига мурасасизлик руҳида тарбиялашга қаратилганлиги алоҳида таъкидланди.

Конференцияда болаларни ватанпарварлик ва умуминсоний қадриятларга ҳурмат руҳида тарбиялаш борасидаги фаолият самарадорлигини янада оширишга қаратилган тавсиялар ишлаб чиқилди.

Болалар ёзи

Мароқли ҳордиқ — сифатли таълим кафолати

Тошкент марказий темир йўл вокзалида Паркент ва Ўрта Чирчиқ туманларидаги "Бойчечак" ҳамда "Меҳржон" оромгоҳларига ёзги таълини мароқли ўтказиш учун Хоразм вилоятидан келган 450 нафар бола кўтиб олинди.

Президентимиз раҳнамолигида навқирон авлоднинг замонавий таълим-тарбия олиши, ҳар томонлама баркамол инсонлар бўлиб улғайиши йўлида алоҳида эътибор ва ғамхўрлик кўрсатилаётгани таъкидланди. Ўқувчиларнинг бўш вақти, ёзги дам олиш кунлари ҳар томонлама мазмунли ўтишини таъминлаш борасида барча чора-тадбирлар кўрилмақда. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2012 йил 10 мартдаги "Болаларнинг дам олишини ташкил этиш ва соғломлаштириш тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари

тўғрисида"ги Қарори бу борада муҳим дастуриламал бўлаётир.

Тошкент вилояти касаба уюмлари ташкилотлари бирлашмаси кенгашидан маълум қилишларича, жорий

йилги мавсумда вилоятдаги 20 та стационар оромгоҳда 15 мингдан зиёд бола ҳордиқ чиқаради. Хусусан, мавсум давомида Оролбўйи минтақасидан 1 минг 250 ўғил-қизни ёзги соғлом-

лаштириш оромгоҳларида дам олдириш режалаштирилган.

— Тошкент вилоятидаги оромгоҳларга иккинчи марта келишим, — дейди Хоразм вилояти Янгибозор туманидаги 2-умумтаълим мактаби ўқувчиси Озода Шомуродова. — Ўтган йили инглиз тили машғулотларининг фаол иштирокчиси бўлиб, мактабда аъло баҳоларга ўқиниш давом эттирган эдим. Бу йил нафақат чет тили, балки спорт тўғрисида ҳам иштирок этмаган.

Оромгоҳларнинг тиббиёт ходимлари, тўғрақ раҳбарлари, тарбиячи ва етакчиларга бўлган талаби ўрганилиб, етарли даражада мутахассислар жалб қилинди. Таълим-тарбия ва соғломлаштириш ишларини юқори даражада ташкил этиш, сифатли озиқ-овқат маҳсулотларини узлуксиз етказиб бериш ва бошқа зарур чора-тадбирлар йўлга қўйилди.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг ҚАРОРИ

Ўзбекистон Республикаси давлат мустақиллигининг ийгирма беш йиллик байрамига тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш тўғрисида

/Давоми. Бошланиши 1-бетда/

Мамлакатимиз тарихида янги саҳифа очган Ўзбекистонимиз мустақиллигининг 25 йиллигини муносиб кутиб олиш, ўтган давр мобайнида она юртимиз, барча вилоят, шаҳар ва қишлоқларимизнинг қиёфаси тобора очилиб, гўзал бўлиб бораётганини, шу заминда яшаётган инсонларнинг кайфияти, бугунги ҳаётдан розилигини, эртанги кунга ишончини, барча соҳаларда амалга ошираётган кенг кўламли ишларимизнинг моҳияти ва аҳамиятини юртимиз ва жаҳон жамоатчилигига етказиш, ватандошларимизни янги марралар сари руҳлантириш мақсадидда:

1. Ўзбекистон Республикаси давлат мустақиллигининг йиғирма беш йиллик байрамига тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш бўйича республика комиссиясининг таркиби иловага мувофиқ тасдиқлансин.

2. Республика комиссияси бир ҳафта мuddатда **"Гўзал ва бетакоррисан, муқаддас Ватаним, жоним сенга фидо, Ўзбекистоним!"** деган бош гоғнаи ўзида мужассам этган ташкилий-амалий, маънавий-маърифий тадбирлар ҳамда тарғибот-ташвиқот ишлари дастурини ишлаб чиқсин.

3. Мазкур дастурни тайёрлашда кўйидаги устувор йўналишларга алоҳида эътибор қаратиш тавсия этилсин: мустақиллик ҳаётимизнинг маъно-мазмунини тубдан ўзгартириб, халқимизни қарамлик қишанларидан озод қилгани, топталган қадриятларимиз, дину диёнатиимиз, ору номусимизни тиклаш, ўзлгимизни англаш, фаровон ҳаёт ва ёруғ келажагимизни ўз қўлимиз билан қуриш йўлида бекиёс имкониятлар очиб берганини кенг ёритиш;

мамлакатимиз суверенитетининг иқтисодий асосларини мустаҳкамлашга қаратилган энг муҳим стратегик дастурлар, жумладан, Ўзбекистоннинг галла мустақиллиги, ёқилғи-энергетика, транспорт-коммуникация соҳасидаги мустақиллигини таъминлаш, иқтисодиётимизда таркибий ўзгаришларни амалга ошириш, замонавий корхоналар барпо этиш ва уларни илғор техника ва технологиялар билан жиҳозлаш борасидаги улкан ишларнинг маъно-мазмунини аниқ мисоллар орқали кўрсатиб бериш;

юртимизнинг илгариги қоқоқ, иқтисодиёти бирёқлама ривожланган, пахта яккахўкимлиги ҳалокатли даражада авж олган аграр ўлкадан бугунги кунда илчил тараққий этиб бораётган замонавий индустриал мамлакатга айланганини чуқур таҳлилий асосда талқин қилиш. Бу борада иқтисодиётда санаотнинг улуши 34 фоизга етгани, экспорт таркибида тайёр маҳсулотлар улуши 70 фоиздан зиёдини ташкил этаётгани кўп нарсадан далолат беради. Бугунги кунда иқтисодиётимизда етакчи ўринни эгаллаб келаётган нефть ва газ қимёси, нефть-газ машинасозлиги, автомобилсозлик, замонавий қурилиш материаллари sanoati, темир йўл машинасозлиги, машиий электроника, фармацевтика, юқори технологияларга асосланган озиқ-овқат ва тўқимачилик sanoati каби соҳа ва тармоқларнинг жадал ривожланаётгани билан боғлиқ факт ва рақамларга алоҳида ургу бериш;

мустақиллик йилларида иқтисодиётимиз қарийб 6 баробар, аҳоли жон бошига тўғри келадиган реал даромадлар 12 баробардан зиёд ошгани,

олтин-валюта захираларимиз барқарор суръатлар билан кўпайиб бораётгани мисолида кенг кўламли иқтисодий ислохотларимизнинг амалий самарасини кўрсатиш;

олдимизга қўйган юксак марраларга эришиш йўлида мамлакатимизнинг халқро майдонда рақобатдошлигини ошириш, иқтисодиётимизни янада модернизация ва диверсификация қилиш ҳисобидан тараққийимизнинг локомотиви бўлган етакчи тармоқларни жадал ривожлантириш, иқтисодиётимизда давлат иштирокини босқичма-босқич камайтириб бориш, Конституцияимизда кўзда тутилган хусусий мулкнинг устуворлигини таъминлаш, кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик соҳасининг самарасини янада кучайтириш каби ўта муҳим йўналишларнинг аҳамиятини жамоатчилигимизга, халқимизга содда ва таъсирчан усулларда етказиш. Жумладан, 2030 йилга қадар яли ички маҳсулот ҳажмини икки баробардан зиёд кўпайтириш, иқтисодиётимиз таркибида санаотнинг улушини 40 фоизга етказиш бўйича белгилаб олинган аниқ режа ва дастурларни амалга ошириш учун, ҳали-бери давом этаётган жаҳон молиявий-иқтисодий инқирозининг салбий таъсирларига қарамасдан, қатъият билан илгариланб боришимизга асос бўлаётган мезон ва омилларнинг моҳиятини очиб бериш;

қишлоқ хўжалиги соҳасида мутлақо янги иқтисодий муносабатлар жорий этилиб, фермерлик ҳаракати учун катта имкониятлар яратилгани, ҳозирги кунда фермер хўжаликлари қишлоқ хўжалиги маҳсулотларининг 90-92 фоизини етказиб бериш билан бирга, қишлоқ тараққийида ҳал қилувчи ижтимоий-сиёсий ҳаракатга ва етакчи кучга айланиб бораётганини кенг ёритиш; юртимиз аҳолисининг асосий озиқ-овқат товарлари, аввало дона, картошка, гўшт, сут ва қандолат маҳсулотларига бўлган эҳтиёжи 1990 йилда импорт ҳисобидан қопланган бўлса, ҳозирги вақтда уларнинг 96 фоизи мамлакатимизда ишлаб чиқарилаётганини;

ўтган давр мобайнида аҳоли жон бошига гўшт истеъмолди 1,4 баробар, сут ва суг маҳсулотлари — 1,5 карра, картошка — 1,9 марта, сабзавот — 2,6 баробардан ортки, мева 6,3 марта кўпайгани ва бошқа ҳаётий мисолларни мамлакатимиз озиқ-овқат хавфсизлигини таъминлашнинг мустаҳкам пойдевори сифатида акс эттириш;

мустақилликка қадар юртимизда умуман мавжуд бўлмаган, бугунги кунда эса жамиятимизнинг қудратли таянчига айланиб бораётган ўрта синф — мулкдорлар синфининг жадал ривожланиб, кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликнинг яли ички маҳсулотдаги улуши 56,5 фоизга етгани, аини шу тармоқда иш билан банд аҳолининг 77,9 фоизи меҳнат қилиб, мамлакатимиз равнақига муносиб ҳисса қўшаётганини таҳлилий асосда кўрсатиш;

жамиятимиз ҳаётини бутунлай ўзгартирган Қадрлар тайёрлаш миллий дастури, Мактаб таълимини ривожлантириш ва бошқа умуммиллий дастурларимизни амалга ошириш натижасида мамлакатимизда ўн икки йиллик мажбурий ва бепул, умумий ва ўрта махсус таълим тизимига, икки босқичли олий таълим тизимига асос солиниб, замонавий янги авлод кадрларини тарбиялаш учун мустаҳкам пойдевор яратилгани Ўзбекистонимизнинг жаҳон майдонда рақобатдошлигини таъмин-

лашнинг ишончли замини бўлиб хизмат қилаётганини теран ифода этиш;

биз учун ўта муҳим бўлган соғлиқни сақлаш, илм-фан, маданият ва санъат, спорт соҳаларини ривожлантириш, кекса авлод вакиллари, хотин-қизлар ва ёшларга доимий эътибор ва ғамхўрлик кўрсатиш, уларнинг ҳуқуқ ва манфаатларини таъминлаш, оила, оналик ва болаликни ҳимоя қилиш учун амалга оширилаётган улкан ишларга алоҳида аҳамият бериш. Жумладан, давлат бюджетимизнинг социал соҳаларга йўналтирилган йиллик харажатлари илчил ошиб бораётганини, биргина 2015 йилда ушбу рақам 60 фоиздан ортганини бу борадаги кенг кўламли ислохотларнинг мантиқий натижаси сифатида кўрсатиш;

ёш авлодимизни соғлом ва барқарор инсонлар этиб тарбиялаш мақсадида амалга оширилаётган давлат сиёсатининг моҳиятини, хусусан, Болалар спортини ривожлантириш жамғармаси маблағлари ҳисобидан барча вилоят, шаҳар ва туманларимизда 300 га ққин мусиқа ва санъат мактаблари, 1 минг 900 дан зиёд спорт иншоотлари бунёд этилгани, сўнгги ўн йилда болалар ва ўсмирлар ўртасида спорт билан мунтазам шуғулланиш даражаси 30 фоиздан 57 фоизга, қизлар ўртасида 24 фоиздан 47 фоизга етгани ва бошқа мисоллар асосида ана шундай амалий ишларимизнинг аҳамиятини атрофлича ёритиб бериш;

юртимиз мустақиллиги, унинг хавфсизлиги ва худудий ахлитлигининг ишончли кафолати бўлган Қуролли Кучларни ислох қилиш ва миллий армияимизнинг салоҳиятини юксалтириш борасида амалга оширилаётган, кўлами ва миқёсига кўра улкан ўзгаришлар бўйича кенг тушунтириш ишларини олиб бориш;

бугун биз бошимиздан кечираётган ўта таҳликли замонда, ён-атрофимизда турли таҳдид ва хатарлар қатъий бораётган бир шароитда энг катта ва бебаҳо бойлигимиз бўлган тинчлик ва осийшталликни кўз қорачигидек асраш, миллатлар ва фуқаролараро дўстлик ва ҳамжиҳатлик, ўзаро ҳурмат ва меҳр-оқибат муҳитини янада мустаҳкамлаш, доимо хушёр ва огоҳ бўлиб, тинчлик учун курашиб яшаш ҳал қилувчи аҳамиятга эга эканини чуқур очиб бериш;

Ўзбекистоннинг халқро майдонда олиб бораётган, яқин ва узоқ кўшнни мамлакатлар билан дўстона алоқалар, ўзаро ҳамкорлик муносабатларини ривожлантиришга қаратилган ташки сиёсатини, дунёнинг турли минтақаларида юз бераётган қарама-қаршилик ва тўқнашувларни фақатгина сиёсий музокаралар, тинчлик йўли билан ҳал этиш ҳақидаги ёндашув ва қарашларнинг мазмун-моҳиятини атрофлича ёритиш. Хусусан, мамлакатимизнинг ҳеч қандай ҳарбий-сиёсий блокларга қўшилмаслиги, юртимиз худудида чет давлатларнинг ҳарбий базалари жойлаштирилишига, ҳарбийларимизнинг хорижий мамлакатлардаги жанговар операцияларда қатнашишига йўл қўймаслик бўйича қонуний асосда белгилаб олинган қатъий позициясини кенг жамоатчиликка етказиш.

4. Ўзбекистон Республикаси давлат

мустақиллигининг йиғирма беш йиллик байрамига тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш бўйича республика комиссияси томонидан Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ҳамда Тошкент шаҳрида Мустақиллик байрамига бағишлаб аҳолининг кенг қатламлари ўртасида учрашув ва суҳбатлар, адабий-бадий кечалар, маданий тадбирлар ўтказиш мақсадида таниқли олимлар, адиблар ва санъаткорлардан иборат маънавий-маърифий тарғибот гуруҳлари ташкил этилсин ҳамда уларнинг аниқ режа асосида фаолият олиб бориш таъминлансин.

5. Байрам тантаналари арафасида фойдаланишга топширилдиган ишлар чиқариш, ижтимоий-маданий объектларни ўз вақтида ишга тушириш чоралари кўрилинсин.

6. Республика комиссияси ўз йиғилишларида белгиланган чора-тадбирлар марказда ва жойларда қандай амалга оширилаётгани юзасидан ҳар бир худуд, вазирилик ва идора раҳбарлари ҳисоботини мунтазам равишда эшитиб бориш.

7. Маданият ва спорт ишлари вазирилиги, Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлиги "Ўзбекнаво" эстрада бирлашмаси, "Ўзбекино" Миллий агентлиги, Ўзбекистон Хотин-қизлар қўмитаси, "Қамолот" ёшлар ижтимоий ҳаракати, "Маҳалла" хайрия жамоат фонди, Ўзбекистон Журналистлари ижодий уюшмаси, Миллий гоё ва мафкура илмий-амалий маркази, "Тасвирий ойина", Ёзувчилар ва Бастакорлар уюшмалари, Бадиий академия ва бошқа ташкилотлар билан биргаликда "Истиқлол фарзандлари" ва "Келажақ бизники, марза бизники!" деб номланган ёшлар фестивалларини, "Ўзбекистон — умий уйимиз" республика дўстлик ва маданият фестивалини, "Миллий гоё — бизнинг гоё" илмий-амалий анжуманини, шунингдек, юртимиз мустақиллигини тараннум этадиган энг яхши қўшиқ ва мусиқа асарлари учун "Ягонасан, муқаддас Ватан!" республика танловининг якуний босқичини ҳамда "Энг улуг, энг азиз", "Ватан учун яшайлик!", "Ранглам жиლოსида — она диёр мадҳи", "Сени қуйлайми, замондош!", "Истиқлол солномаси", "Бу — менинг Ватаним" каби анъанавий кўрик-танловларнинг юқори даражада ўтказилишини таъминласин.

8. Белгилаб қўйилсинки, ўтказилдиган байрам тадбирлари:

Қорақалпоғистон Республикаси ва вилоятларда маҳаллий бюджетлар ҳамда хайрия маблағлари ҳисобидан; Тошкент шаҳрида республика бюджети ва Тошкент шаҳар маҳаллий бюджети маблағлари ҳисобидан тенг улушларда қопланади.

9. Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлиги, Ўзбекистон Миллий телерадиокомпанияси, Ўзбекистон Миллий ахборот агентлиги, "Жаҳон" ахборот агентлиги ва бошқа оммавий ахборот воситаларига мустақилликнинг йиғирма беш йиллик байрамига тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш бўйича амалга оширилаётган ишларни атрофлича ёритиб бориш тавсия этилсин.

10. Мазкур қарорнинг ижросини таъминлаш Ўзбекистон Республикасининг Бош вазири Ш.Мирзиёев зиммасига юксалинсин.

**Ўзбекистон Республикаси
Президенти**

И.КАРИМОВ

Тошкент шаҳри,
2016 йил 2 июнь

Ўтилмаган дарс учун маош

Юртимизда ёшларнинг мукаммал билим олишлари, ўзлари танлаган касб-кор асосларини пухта эгаллашлари учун барча шарт-шароитлар яратилмоқда. Янги коллеж ва мактаблар қурилиб, мавжудлари мукаммал таъмирланди, ўқув қуроллари билан тўқис жиҳозланди. Ўқитувчи ва педагогларнинг малакаларини ошириб боришга, рағбатлантиришга алоҳида эътибор қаратилмоқда. Ушбу мақсадда Республика Вазирлар Маҳкамасининг қарори билан тасдиқланган "Ўрта-махсус, касб-хунар таълими муассасасининг директор жамғармаси тўғрисида"ги Низомга мувофиқ педагогларга устама ҳақлар тўланмоқда.

Лекин тахлиллар шуни кўрсатмоқдаки, яратилаётган имкониятларга қарамадан айрим таълим даргоҳларида таълим тўғрисидаги қонун ва қонунотси ҳужжатларининг ижроси талаб даражасида эмас. Жумладан, тумандаги Транспорт ва хизмат кўрсатиш коллежиде жиддий қонун бузилиши ҳолатлари аниқланди. Юқоридаги Низомнинг 21-бандида махсус комиссиянинг ўқитувчилар ва ишлаб чиқариш таълими усталарининг базавий тариф ставкаларига ҳар ойлик устамалар белгиланган, ходимларга бийрула мукофотлар тўлаш ва моддий ёрдам бериш тўғрисидаги қарорлари асосида таълим муассасаси раҳбарининг тегишли бийруги чиқарилиши, 23-бандида устамаларни белгилаш учун тақдим этилган маълумотларнинг ҳолислиги, ошқора-

лиги ва тўғрилиги учун махсус комиссиялар раҳбарлари жавоб бериши белгиланган бўлиб, бироқ коллеж директори, таълим муассасасидаги ўрнак кўрсатган ходимларни рағбатлантириш бўйича махсус комиссия раиси М.Бобоқулова ва ўқув ишлари бўйича директор ўринбосари, комиссиянинг масъул котиби М.Икромова ушбу ваколатларидан фойдаланиб, "ҳотамтойлик" қилишган. Ўқитувчи ва ишлаб чиқариш усталарининг рейтинг баллари Низом талабларига зид равишда ошириб ҳисобланган. Ушбу сохталаштирилган юқори балларга асосан устама фоизлар белгиланиб, 2014-2015 ўқув йилида салкам 23 млн. сўм устама ҳақ ортиқча тўлаб юборилган.

Малака оширишда бўлган ўқитувчиларга гуруҳ раҳбарлиги учун қўшимча ҳақ ҳисоб-

Фарҳоджон НАЗАРОВ,
Фарғона туман прокурорининг ўринбосари

ланмайди. М.Бобоқулова ва М.Икромова ушбу талабни ҳам писанд қилишмаган. 6 нафар ўқитувчига малака оширишда бўлган даврда гуруҳ раҳбарлиги учун 546 минг сўм иш ҳақи ҳисобланиб, тўланган. Бундан ташқари, 21 нафар ўқитувчига ўтилмаган дарс соатлари учун 424 минг 800 сўм, 6 нафар ходимга эса тегишли тартибда буйруқ чиқарилмасдан 751 минг 800 сўм иш ҳақи "эҳсон" қилинган. Ҳужжатларни сохталаштириб, жами 24 млн. 760 минг сўм миқдордаги бюджет маблағи растрата йўли билан талон-торож қилинишига бошқош бўлган коллеж директори ва директор ўринбосари-га нисбатан кўзга тилинган жиноят иши судда кўриб чиқилди.

Коллежнинг жиноятга қўл урган собиқ директори М.Бобоқулова ҳамда ўринбосари М.Икромовага етказилган зарар ўрни тўлиқ қоплангани эътиборга олинган, бир йил мансабдорлик ва моддий жавобгарлик лавозимларида ишлаш ҳуқуқидан маҳрум этилган ҳолда икки йилдан мuddатга ахлоқ тузатиш ишлари жазоси тайинланди.

Ўтган ҳафта Тошкент вилоят прокуратурасининг ташаббуси билан Зангиота академик лицейида "Эрта турмуш қуришнинг олдини олиш ҳамда ёшларнинг ҳуқуқий ва тиббий маданиятини юксалтириш" мавзусида учрашув бўлиб ўтди.

Учрашув бўлиб ўтди

Вилоят ўрта махсус, касб-хунар таълими бошқармаси ходимлари, Зангиота туман ўрта махсус, касб-хунар таълими муассасалари раҳбарлари, директорлар ўринбосарлари ва ўқувчилари иштирок этган семинар "Соғлом она ва бола йили" Давлат дастури ҳамда Ўзбекистон Республикаси "Қамолот" ёшлар ижтимоий ҳаракати Васийлик кенгашининг 2015 йил 10 декабрдаги "Ёшларга оид давлат сиёсатини амалга оширишга қаратилган қўшимча чора-тадбирлар дастури" ижросини таъминлашга қаратилган масалаларга бағишланди.

Тадбирда сўзга чиққан соҳа мутахассислари воғга етмаган ёшлар ҳуқуқий маданиятининг ўзига хос жиҳатлари, ҳуқуқий тарбия усуллари, ёшларда ҳуқуқий маданиятни юксалтириш масалалари ҳамда жойларда маънавий му-

Дилшод ИСМОИЛОВ,
Тошкент вилоят прокурорининг катта ёрдамчиси

ҳитни соғломлаштириш, эрта турмуш қуришнинг олдини олишга оид қонун ҳужжатлари юзасидан маъруза қилдирилди. Шунингдек, воғга етмаганларнинг ҳуқуқлари ва қонуний манфаатлари ҳимоясини таъминлаш, уларнинг назоратсизлиги, қаровисиз қолиши, ҳуқуқбузарлиги ва бошқа гайриижтимоий хатти-ҳаракатларига олиб келувчи сабаблар ҳамда шарт-шароитларни аниқлаш ва бартараф этиш борасида ҳам амалий тавсиялар берилди. Бундан ташқари, тиббиёт ходимлари ёшларнинг тиббий маданиятини ошириш, эрта ҳамда қариндошчилик ниқоҳлари қандай салбий оқибатларга олиб келиши ҳақида тўхталиб ўтишди.

Нафс йўлига юриб...

Когон туман давлат солиқ инспекцияси маъмурий амалиёт бош мутахассиси Адизбек Қиличевни кўпчилик хушмуомала, билимли солиқ назоратчиси сифатида яхши танирди. Бироқ А.Қиличев нафсининг йўлига юрди. Ақлига бўйсунмаган нафси эса оқир-оқибат жиноятга етаклади.

— "Когонғиштерсервис" МЧЖда ўтказилган текшириш якунлари бўйича хулоса тайёрланди, — туман ДСИ бошлиғи билдирган бу ишонччи А.Қиличев ўз манфаати йўлида тушунди. Мазкур корхонада аниқланган ҳуқуқбузарлик ҳолати юзасидан маъмурий баённома лойиҳасини тайёрлаб, бошлиққа имзо қўйдириб олди.

"Когонғиштерсервис" МЧЖ бош ҳисобчиси, деб ўзини таништирган С.Умедовни зимдан кузатар экан, А.Қиличев нигоҳи билан "аҳвол яхши эмас", дегандек имо қилди.

— Илтимос ака, корхонани тугатиб, текширишни тезроқ

Ойбек ҚОСИМОВ,
Когон шаҳар прокурорининг ёрдамчиси лавозимда иш ўрганувчи

яқунлаб беринг. Жавобгарликка тортилсам...

— Яхши эмаслигини мен ҳам биланам, аммо... Қандай бўларкин?..

"Донога бир ишора", деганларидек, бу ишни битириш куруққа бўлмаслигини англаган С.Умедов "харажат"га ҳам кўнди.

Келишилганидек, А.Қиличев "Навзиробода" маҳалласи ҳудудида С.Умедовдан 1 млн. сўм пулни пора сифатида олаётган вақтда ҳуқуқни муҳофаза қилувчи идоралар ходимлари томонидан қўлга олинди.

Жиноят ишлари бўйича Когон шаҳар судининг ҳукми билан А.Қиличев тегишли жазога тортилди. Бироқ олий маълумотли, боз устига назорат қилувчи оғанда ишлаб туриб, давр талабини, қонунлар моҳиятини чуқур англаб етмаган бу йигит ушбу хатодан сабоқ олармикан?.. Буни эса вақт кўрсатади.

Тадбиркорга мададкор

Ҳозирги даврга келиб, тадбиркорлар жамиятимизнинг энг фаол қишларига айланди. Мамлакатимиз иқтисодиётини ривожлантиришда улар муносиб ўрин эгаллашди. Тадбиркорлик субъектларининг ҳуқуқ ва қонуний манфаатларини таъминлаш борасида амалга оширилаётган ишлар ҳам изчил давом эттирилмоқда. Ушбу жараёнда прокуратура органларининг ҳам хизматлари катта бўлмоқда.

Корақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши мажлислар залида Корақалпоғистон Республикаси прокуратурасининг ташаббуси билан ташкил этилган "Тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш — устувор вазифа" мавзусида ўтказилган тадбирда, юртимизда тадбиркорлик субъектларига яратилган имкониятлар, шунингдек, уларнинг ҳуқуқларини таъминлаш юзасидан қўрилаётган чора-тадбирларга тўхталиб ўтилди.

Тадбирда иштирок этган тадбиркорлик субъектлари вакиллари улар фаолиятини қўллаб-қувватлаш, ҳуқуқ ва манфаатларини ҳимоя қилиш, қўшимча имтиёз ва преференциялар яратиш бўйича қабул қилинаётган фармон ва қарорларнинг мазмун-моҳияти тушунтирилди. Шунингдек, прокуратура органлари зиммасига юклатилган вазифалардан

Нурали САПАРОВ,
Корақалпоғистон Республикаси прокуратураси бўлим катта прокурори

келиб чиқиб амалга оширилаётган чора-тадбирларда асосий эътибор қонун устуворлигини таъминлашга қаратилаётганлиги, соҳада қатъий прокурор назорати ўрнатилгани таъкидланди. Хусусан, жорий йилнинг ўтган даврида республика прокуратураси органлари томонидан 350 нафар тадбиркорга ҳуқуқий ва амалий ёрдам кўрсатилди. Прокуратура органларининг кўмаги билан 430 млн. сўмлик кредитлар ажратилди. 5 нафар тадбиркорга 450 млн. сўм миқдорда иш ҳақи ундириб берилди.

Бундан ташқари, ўтказилган текшириш ва мониторинг довомида 83 нафар тадбиркорнинг фаолиятга асоссиз аралашиви, бир нафар тадбиркорлик субъектининг фаолиятини ноқонуний текшириш ҳолатлари аниқланиб, жиддий қонун бузилиши ҳолатлари юзасидан 3 та жиноят иши ва 17 та маъмурий иш кўзга тилиди.

Тадбир якунида Бош прокуратура ҳузуридаги Солиқ ва валюта оид жиноятлар, жиний даромадларни легаллаштиришга қарши курашиш департаменти томонидан "Тинчлик — олий неъмат" номли видеоролик тадбиркорлар эътиборига ҳавола этилди.

«Кўза синган кун...»

Бекзод Ҳамидов (исми-фамилиялар ўзгартирилган) ўттиз икки йилдан зиёд вақт Қўшқўпир туман тиббиёт бirlашмасига қарашли кўп тармоқли поликлиникада окулист (кўз шифокори) бўлиб фаолият юритиб келган. У ўтган даврда кўлаб инсонларга шифо улашгани аниқ. Бироқ нафсига эрк бериш оқибатида суднинг қора курсисига ўтиришга мажбур бўлди.

Кунларнинг бирида Шаҳноза исмли фуқаро куриш қобилияти пастлигидан шикоят қилиб келди. Шифокор унга тегишли тахшиш қўйди ва муолажалар олиб борди. Кўзланган натижага эришилмагач, ноғиронлик нафақасига чиқшни тавсия қилди. Бироқ бу ўз-ўзидан бўлмаслигини, 500 АҚШ доллари берса, ҳужжатларни тегишли тартибда тўғирлаб беришни ваъда қилди. Аёл оилавий шароити оғирлигини, бунча пули йўқлигини айтиб,

нархни арзонлаштиришни сўраган эди, Б.Ҳамидов 300 АҚШ долларига рози бўлди.

— 100 АҚШ долларини эртага олиб кел. Қолганини нафақага чиққаниндан кейин берасан, — тайинлади шифокор.

Тегишли қонунларни, касб этикасини унутиб қўйган Б.Ҳамидов аёлдан 100 АҚШ долларини шора тарихисидан олган пайтда ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар ходимлари томонидан ушланди.

Аминбой КАЛАНДАРОВ,
СВОЖОДЛҚК департаментининг Хоразм вилоят бошқармаси катта инспектори

Ҳа, виждон амрига қулоқ солмасликнинг оқибати яхшиликка олиб келмайди.

А.Саматова 2013 йил августдан 2015 йилнинг сентябрь ойига қадар тумандаги умумтаълим мактабларининг бирди директор бўлиб ишлади. Аммо у ўтган даврда мактабдаги таълим-тарбия жараёнларини янада ривожлантиришни "унутди-ю", бунинг ўрнига ноқонуний йўлни танлади. Ҳўжалик ишлари бўйича ўринбосари Ш.Ҳасанов билан осонгина тил топишди.

Жумладан, А.Саматова турмуш ўртоғи ва кўёви қиш мавсумида мак-

табда ўт ёқувчи бўлиб ишлаганлиги тўғрисида сохта маълумотлар тайёрлади. Уларга иш ҳақи ҳисобланиб, ведомостлар тузилди ва аслида мактабда ишламаган шахслар учун ойлик маошлар олиб келинди. Директор бу билан чеклиниб қолмади. Тўрт нафар ўқитувчининг зиммасига қўшимча вазифа юклатилмагани ҳолда ўт ёқувчи, фаррош сифатида ишлаганлиги ҳақида сохта маълумотлар тузилиб, уларга ҳам ойлик маошлар ҳисобланди. 15 нафар ўқитувчининг ойлик иш ҳақи берилмасдан ведомостга имзо чекирилди. Шу тариқа А.Саматова шерининг кўмаги билан 10 млн. сўмдан зиёд маблағни ўзлаштириб олади.

Бироқ, кўза кунда эмас, кунда си-нади, дейдилар. А.Саматова ҳамда унинг ҳамтовогининг қилмишлари фош этилди ва улар тегишли жазога тортилдилар.

Оромгоҳлар мавсумга шайми?

Болалар — юртимиз келажаги. Улар соғом, баркамол бўлиб вояга етишлари учун зарур барча шароитлар яратиб берилмоқда. Айни кунларда ўқув йили якунланиб, ўғил-қизларимизнинг ёзги таътил кунлари бошланди.

Шу муносабат билан Самарқанд вилоятининг хушманзара ҳамда соя-салқин жойлардаги болалар оромгоҳлари ўз фаолиятини бошлаш арафасида. Болаларнинг кўнгилли ҳордиқ чиқаришлари учун кенг кўламли ишлар амалга оширилди. Хўш, бу муҳим ишга қандай тайёргарлик билан киришилди? Умуман, болалар оромгоҳлари мавсумга шайми?

Болалар оромгоҳларини янги мавсумга ўз вақтида ва сифатли тайёрлаш, ёзги соғломлаштиришни намунали ўтказиш, болаларнинг таътилда мароқли ҳамда кўнгилли дам олишларини ташкил этиш мақсадида вилоят прокуратураси органлари томонидан Вазирлар Маҳкамасининг 2012 йил 10 мартдаги "Болаларнинг дам олишини ташкил этиш ва соғломлаштириш тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида" ги Қарори ижросини таъминлаш юзасидан назорат тадбирлари ўтказилди.

Асосий эътибор оромгоҳларда санитария, ёнғин хавфсизлиги талабларига риоя этилиши, тиббий асбоб-ускуналар билан жиҳозлаш, ҳодимларни тиббий кўриқдан ўтказиш, электр энергияси, ичимлик суви, кутубхоналар, спорт жиҳозлари ҳамда теле-аудио-видео техникалари билан таъминлаш, болаларнинг ижодий имкониятларини ривожлантиришга қаратилган

тўғарақларнинг ташкил этилиши масалаларига қаратилди.

Вилоят ҳоқими ва касаба уюшмалари бирлашмаси кенгаши раёсатининг 2016 йил 19 февралдаги "Вилоятда болаларни 2016 йилги ёзги соғломлаштириш мавсумини намунали ташкил этиш ва ўтказиш тўғрисида" ги қўшма қарорига мувофиқ шаҳардан ташқарида 24 та доимий, 52 та кундузги, жами 76 та ёзги дам олиш оромгоҳларига 22 минг 700 нафар болаларни дам олишлари учун жалб қилиш режалаштирилган.

Оромгоҳларни мавсумга тайёрлаш ва мавсумни ўтказиш учун 2 млрд. 361 млн. сўм маблағ сарфлашни кўтилмоқда. Шаҳардан ташқари оромгоҳларни молиялаштириш учун касаба уюшмаларининг ижтимоий сугурта маблағлари ҳисобидан 562 млн., кундузги оромгоҳлар учун 402 млн. сўм сарфланган.

Соғломлаштириш мавсумида 107 нафар тарбиячи, 164 нафар етакчи, 26 нафар жисмоний тарбия йўриқчиси, 25 нафар тиббиёт ходими рўйхати тузилган.

Ички ишлар идораларида рўйхатда турувчи болалар учун "Интеллектуал ривожлантириш" оромгоҳлари ташкил этилган.

Шунингдек, коллеж ўқувчиларини ишлаб чиқариш амалиётига қабул қиладиган 10 та қорхона ва ташкилотда

"Меҳнат ва дам олиш" оромгоҳлари ташкил этиш орқали 250 нафар бола амалиёт ўташи ҳамда дам олишини ташкил этиш белгиланган.

Бу борада ўтказилган прокурорлик текширишлари жараёнида жойларда айрим камчиликлар ва юқорида кўрсатилган меъёрий ҳужжатлар талабларини бузиш ҳолатлари аниқланди. Хусусан, Тайлоқ туманидаги "Амир Темур", Нуробод туманидаги "Қўшчиноқ", Каттакўрғон шаҳридаги "Ибн Сино", Ургут туманидаги "Золотинка" оромгоҳида ташкил этилган ишлар талаб даражасида эмас.

Бу оромгоҳларни тайёргарлик юзасидан ўтказилган мониторинглар натижаларига кўра аниқланган қонун бузилиши ҳолатларини бартараф қилиш юзасидан 14 та тақдимнома киритилиб, 10 нафар шахс интизомий жавобгарликка тортилди.

Қўрилган чоралар натижада бугунга келиб аксарият болалар оромгоҳлари мавсумга тайёрлаб қўйилди.

Шунингдек, оромгоҳларда турли йўналишларда тўғарақлар фаолияти ва спорт машғулотлари учун зарур шароитлар ташкил этилди, ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш ишлари амалга оширилди.

Ёзги оромгоҳларда вилоят, туман-шаҳар ахборот-ресурс марказлари томонидан кўчма кутубхоналар ташкил этилиб, улар Президентимизнинг асарлари, бадиий адабиётлар, газета ва журналлар билан таъминланди.

Бундан ташқари, доимий ва кундузги оромгоҳларга жалб қилинмаган болалар ҳам эътиборда бўлиб, уларни таътил даврида "Баркамол авлод" марказларига, турли хил тўғарақларга, спорт машғулотларига жалб қилиш, маданий-маърифий тадбирларда иштирок этиш, кино ва театрлар намойиш этиш, ҳордиқ масканларига саёҳатлар уюштириш режалаштирилган.

Яқинда Ургут туманидаги "Чорчиноқ" болалар оромгоҳида ёзги дам олиш мавсуми давомида оромгоҳларга

Шерзод МАХАММАДИЕВ,
Самарқанд вилоят прокурорининг
катта ёрдамчиси

зарур бўладиган қишлоқ хўжалик ҳамда озиқ-овқат маҳсулотларини етказиб берувчи ташкилотларнинг савдо ярмаркаси ўтказилди. Самарқанд озиқ-овқат ҳамда туризм коллежлари ўқувчилари томонидан тайёрланган кўргазмалар намойиш этилди. Тадбир доирасида фаолиятини бошлаш арафасида турган ёзги оромгоҳлар ошпазлари ўртасида "Энг моҳир ошпаз" кўриқ-танлови ҳам бўлиб ўтди. Танловда ошпазлар пандандчилик маҳоратини кўрсатди.

Болажонлар учун тўйимли, сифатли таомлар тановул қилиш имкониятини яратиш мақсадида ташкил этилган танловда ёзги оромгоҳлар мутасаддилари томонидан бир-бирини тақдорламайдиган ширин таомлар тайёрлашни қойиллатувчи тажрибали 24 нафар ошпаз танлаб олинди.

Шунингдек, оромгоҳлар раҳбарлари, тарбиячи ва етакчилар, тиббиёт ходимлари, спорт йўриқчилари ҳамда ички ишлар идоралари вакиллари учун семинар ҳам ўтказилиб, мавсумни юқори савияда ташкил этиш бўйича тегишли вазифалар тақсимланди, тавсиялар ишлаб чиқилди.

Вилоят прокуратураси органлари болаларнинг ёзги дам олиш мавсумини хавфсиз ва мазмунли ўтказишга йўналтирган назорат тадбирларини давом эттириб боради.

Ён-атрофимизда ва дунёда юз бераётган мождарлар, радикализмнинг кучайиши, чегараларимизга бевосита яқин ҳудудларда таҳдид ва хавф-хатар кучайиб бораётгани — биздан огоҳликни бир зум бўлсада қўлдан бермасликни талаб этмоқда. Биргина терроризмнинг ўзи бутун дунёни ҳар қаламда огоҳ бўлишга, унга қарши ҳар томонлама шай туришга ундамоқда.

Доимо огоҳ бўлайлик!

Шу ўринда огоҳлик ва ҳушёрлик, юксак маънавият ва ҳуқуқий маданият, Ватан тақдирига дахлдорлик — таҳдидлардан ҳимояланишнинг бирламчи асосидир десак, хато бўлмайди.

Инсонлар онгида бузғунчи гоёларга қарши мафқуравий иммунитетни шакллантириш ва мустаҳкамлаш учун маънавий-маърифий ва тарбиявий ишларни тизимли, тўғри ва самарали ташкил қилиш муҳим аҳамиятга эга. Бу борадаги ишларни ҳарбий қисм ва муассасаларда янада жадаллаштириш, ҳар бир ҳарбий хизматчининг шахсий масъулияти ҳамда огоҳлигини янада ошириш муҳим вазифадир.

Республика Ҳарбий прокуратураси томонидан Олий Мажлис Қонунчилик палатасининг Мудофаа ва хавфсизлик масалалари қўмитаси ҳамда Республика Маънавият тарғибот маркази ҳамкорлигида Нукус гарнизони офицерлар уйида Мудофаа ва Фавулдода вазиятлар вазирилари, МХХ Чегара қўшинлари ва ИИБ Қоровул қўшинлари тизимидаги ҳарбий қисм ва муассасалар ҳарбий хизматчилари ҳамда ҳарбий шаҳарчада яшовчи аҳоли билан "Огоҳлик ва хушёрлик — ҳаётимиз мезони" мавзусида тадбир ташкил этилди.

Унда Республика ҳарбий прокуратураси масъул офицерлари, Олий Мажлис Қонунчилик палатаси Мудофаа ва хавфсизлик масалалари қўмитаси аъзолари, Жўқорғи Кенгес депутатлари, Республика Маънавият тарғибот маркази, Мудофаа вазирилик, Шимоли-Ғарбий ҳарбий округ қўшинлари қўмондонлиги, Қорақалпоғистон

Республикаси Вазирлар Кенгаши вакиллари ўз маърузалари билан иштирок этишди.

Тадбирни Ўзбекистон Республикаси Бош прокурорининг ўринбосари — Ўзбекистон Республикаси Ҳарбий прокурори, генерал-майор Ш.Узаков киритиш сўзи билан очиб, жорий йилнинг 8 май кунини муҳтарам Президентимиз Исрол Каримовнинг 9 май — Хотира ва кадрлар кунини байрами муносабати билан пойтахтимиздаги "Хотира майдонида" оммавий ахборот воситалари вакиллари билан "Тинчлик ва осойишталик — барча ютуқларимиз асоси" мавзусидаги суҳбатда огоҳлик ва хушёрликни янада оширишга доир фикрлари ва улардан келиб чиқадиган вазифалар, шунингдек тобора авж олиб бораётган диний экстремизм ва терроризм таҳдиди, уларга қарши курашиш, бунда ҳуқуқий тарғибот ва маънавий-маърифий тадбирларнинг аҳамияти, мамлакатимизда терроризм ва диний экстремизмга қарши курашиш борасида олиб борилаётган чора-тадбирлар тўғрисида атрофчилик сўз юртди.

Шунингдек, маърузачилар томонидан Ўзбекистон Республикасининг 2016 йил 25 апрель кунги "Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида" ги Қонуни билан амалдаги қонунчиликка киритилган қўшимча ва ўзгартишлар, шу жумладан, Жиноят кодексининг терроризм ва диний экстремизм билан боғлиқ жиноятлар учун жавобгарлик назарда тутилган моддаларига киритилган ўзгартиш ва қўшимча

Саидобит ЖУРАЕВ,
Ўзбекистон Республикаси Ҳарбий прокурорининг
таътиб хизмати бўйича катта ёрдамчиси

лар мазмун-моҳияти тадбир иштирокчиларига етказилди.

Бундан ташқари, ҳарбий хизматчилар ва уларнинг оила аъзолари ижтимоий муҳофазасига қаратилган қонун ҳужжатлари, ҳарбий хизматчилар учун яратилган шарт-шароитлар, имтиёз ва кулайликлар, жумладан, белгиланган ижтимоий меъёрлар асосида хизмат турар жой билан таъминланиши, қонуний асосларда хизмат турар жойини хусусийлаштириш ҳуқуқи, уй-жой қуриш учун ер участкаси ёки хонадон сотиб олиш мақсадида ипотека кредитлар олиш, турар жойини ижарага олганлик учун давлат томонидан ҳар ойлик пул компенсацияси тўлалиши каби ва бошқа қатор имтиёзлар ҳақида атрофчилик тушунтиришлар берилди.

Тадбир давомида ҳарбий хизматчилар ўзларини қизқитириган саволларга маърузачилардан тўлақонли жавоб олдилар.

Нукус гарнизонига ташриф давомида тадбир ташкилотчилари ҳарбий шаҳарчада жойлашган "Қуёшча" мактабга таълим муассасаси ҳамда 16-сонли умумтаълим мактабида ёшларни тарбиялаш ва уларга таълим бериш дастурларининг ижроси, бола-лар соғлигини сақлаш ва мустаҳкамлаш, бино ва иншоотларнинг хавфсизлигини таъминлашга оид тадбирларнинг аҳоли, бу ерда яратилган шарт-шароитлар билан яқиндан танишдилар.

Мамлакатимиз Президентини Исрол Каримов шу йил 9 май — Хотира ва кадрлар кунини байрами муносабати билан пойтахтимиздаги "Хотира майдони"да оммавий ахборот воситалари вакиллари билан суҳбатда огоҳлик ва хушёрликни янада ошириш масаласида қуйидаги фикрларни алоҳида таъкидлаб ўтдилар:

"...дунёда тобора кескинлашиб бораётган қарама-қаршиликларни, яқин ва узоқ атрофимизда қонли тўқнашувлар кучайиб бораётганини, бир сўз билан айтганда, бундай офатлар тинчлик ва барқарорликка нисбатан ўта жиддий хавф ва таҳдид солаётганини аҳолимиз жуда катта хавотир билан кузатишмоқда.

Бизга қўшни Афғонистонда 35 йилдан бунён беқарор вазият ҳукм сурмоқда ва ҳали-бери унинг охири кўринмапти. Экстремизм, терроризм деб ном олган, тобора кенгайиб бораётган хатарлар, фашизм деган бало яна майдонга чиқаётгани барча-барча юртдошларимизда ташвиш уйғотмоқда.

"...Бундай мураккаб ва таҳликали вазият, бошимиздан кемираётган шиддатли замон, сўзсиз, барчамиздан доимо сезгир, огоҳ ва хушёр бўлиб яшашимизни талаб қилмоқда..."

Норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар ижроси

Мамлакатимиз мустақиллики кўлга киритгач, ҳуқуқий демократик давлат, эркин фуқаролик жамияти қуришни ўз олдига мақсад қилиб қўйди. Албатта, бунга эришиш учун ўтган давр ичда барча соҳаларда туб ислоҳотлар амалга оширилиб, ҳар бир рўёбга чиқарилаётган ишнинг ҳуқуқий асосини яратишга алоҳида эътибор қаратилди. Бу эса кўзланган мақсаднинг самарадорлигини таъминлашга таянч бўлиб хизмат қилмоқда. Хусусан, Ўзбекистон Республикаси Конституцияси ва у асосла қабул қилинган қонунлар, қонуности ҳужжатлари бу борада муҳим ўрин тутди.

Маълумки, қонун ва қонуности ҳужжатлари ҳам ўз-ўзидан эмас, балки маълум бир метрлар асосида ўзaro мувофиқликда қабул қилиниб, ҳаётга татбиқ этилади. Ўзбекистон Республикасининг "Норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар тўғрисида"ги Қонунининг мазкур жараёндаги ролини алоҳида таъкидлаб ўтиш жоиз. Ушбу қонун норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар тушунчасини, турларини, ўзарo нисбатини аниқлаш, норматив-ҳуқуқий ҳужжатларни тайёрлаш тартибига ва уларнинг мазмунига қўйиладиган асосий талабларни белгилаш, шунингдек уларнинг ижроси ташкил этилишини таъминлаш каби вазифаларни бажаради.

Норматив-ҳуқуқий ҳужжатнинг моҳиятига эътибор қиладиган бўлсак, ушбу қонунга мувофиқ қабул қилинган, умуммажбурий давлат кўрсатмалари сифатида ҳуқуқий нормаларни белгилашга, ўзгартиришга ёки бекор қилишга қаратилган расмий ҳужжатдир.

Қонунда норматив-ҳуқуқий ҳужжатларнинг қуйидаги турлари белгиланган:

- Ўзбекистон Республикаси Конституцияси;
- Ўзбекистон Республикасининг қонунлари;
- Ўзбекистон Республикаси Олий Махлиси палаталарининг қарорлари;
- Ўзбекистон Республикаси Президентининг фармонлари;
- Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг қарорлари;
- вазирликлар, давлат қўмиталари ва идораларининг ҳужжатлари;
- маҳаллий давлат ҳокимияти органларининг қарорлари.

Санаб ўтилган норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар қонун ҳужжатлари ҳисоблангани ва улар Ўзбекистон Республикасининг қонун ҳужжатлари мажмуини ташкил қилади.

Албатта, қонун ҳужжатларининг кучи унинг бевосита ижроси билан боғлиқдир. Шу боис, қонунларга сўзсиз риоя этиш барчамизнинг конституциявий бурчимиздир. Қонун ҳужжатлари қабул қилиниши билан бир қаторда, уларнинг ижроси устидан назоратни амалга ошириш, бузилган ҳуқуқларни ҳимоя қилиш механизми ҳам мустақамланган бўлиб, Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 118-моддасига кўра, Ўзбекистон Республикаси ҳудудида қонунларнинг аниқ ва бир хилда бажарилиши устидан назоратни Ўзбекистон Республикаси Бош прокурори ва унга бўйсунувчи прокурорлар амалга оширади.

Шу ўринда "қонунларнинг аниқ ва бир хилда бажарилиши" деган жумлага аниқлик киритиб ўтсак. Қонунларнинг аниқ ва бир хилда ижро этилиши деганда:

биринчидан, қонуннинг ҳар бир сўзи, ҳар бир ҳарфига итоат этиб, унинг талабларини оғишмай бажариш, яъни қонун нормаларини қўллашда субъектив тарзда, танлов асосида, ўзбошимчилик билан талқин этишга мутлақо йўл қўйилмаслиги;

иккинчидан, қонуннинг Ўзбекистон

Республикасининг ҳудудида барча ҳуқуқ субъектларига, шу жумладан, фуқароларга нисбатан, уларнинг жинси, ирки, миллати, тили, дини, ижтимоий келиб чиқиши, эътиқоди, шахси ва иқтимоий мавқеидан қатъи назар, тенг қўлланилишини, яъни қонунни қўллашда дискриминацияга йўл қўйилмаслигини тушуниш лозим.

Ўзбекистон Республикасининг "Прокуратура тўғрисида"ги Қонунининг 24-моддасида прокурор назоратнинг предмети белгилаб қўйилган.

Шу ўринда прокурор назоратининг айрим хусусиятларига эътибор қаратсак:

биринчидан, қонунлар, Олий Махлис палаталари қарорлари, Ўзбекистон Республикаси Президентининг фармон ва қарорлари, Вазирлар Маҳкамаси қарорларининг фақатгина ижроси устидан назорат амалга оширилади;

агарда назорат жараёнида ушбу қонун ҳужжатларида қарама-қаршиликлар, Конституция ёки бошқа қонунларга номувофиқлик аниқланса, уларни бартараф этиш тўғрисида Бош прокурорнинг қонунчилик ташаббуси ваколатидан фойдаланиб, тегишли тақлифлар киритилади;

иккинчидан, вазирликлар, давлат қўмиталари ва идораларининг ҳужжатлари, шунингдек, маҳаллий давлат ҳокимияти органлари қарорларининг ижроси устидан бир томондан прокурор назорати амалга оширилади. Бошқа томондан эса, бундай ҳуқуқий ҳужжатларда Конституция ва қонунларга нисбатан қарама-қаршиликлар аниқланган тақдирда протест келтирилиб, улар қонун ҳужжати талабларига мувофиқлаштирилади ёки бекор қилинади.

Қонунлар ижроси устидан назорат бу прокуратуранинг кенг қамровли ва универсал функциясидир. Унинг аҳамияти прокурор назорати тизими равишда белгиланган тартибда қонун бузилишларини аниқлаб, уларни тезкорлик билан бартараф этишда, бузилган ҳуқуқни амалда тиклаш ва етказилган зарарни ундиришда, жавобгарликнинг муқаррарлигини таъминлаш мақсадида қонун талабларини бузган шахсни тегишли жавобгарликка тортишда, қонун бузилишларининг олдини олиш, яъни уларни профилактика қилишга қаратилган зарур чораларни қўришда намоён бўлади.

Шу ўринда прокурор назоратини янада такомиллаштиришга қаратилган Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2014 йил 24 июлдаги "Қонунчилик ижросини таъминлаш тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги Фармонини алоҳида таъкидлаш лозим.

Ушбу фармон билан Бош прокуратура таркибида Қонунчилик ижроси устидан назорат Бош бошқармаси ва унинг ҳудудий бўлимлари ташкил этилди. Бош бошқарма таркибида фаолият кўрсатаётган 4 та бошқарма давлат ва бошқарув, ҳуқуқий муҳофаза қилувчи, назорат-текширув ва ўзини ўзи бошқариш ҳамда маҳаллий ҳокимият органлари, жамоат бирлашмала-

ри, корхоналар, муассасалар ва ташкилотларда қонунлар ижроси ҳамда улар қабул қилаётган ҳуқуқий ҳужжатларнинг Конституция ва қонунларга мувофиқлиги устидан доимий назорат олиб боради.

Биргина, ўтган йил ва жорий йилнинг 1-чорагида қонун ижроси устидан 4754 та текширишлар ўтказилган бўлиб, натижада ноқонуний ҳуқуқий ҳужжатларга нисбатан 9 мингдан ортиқ протест келтирилди. Қонун бузилишлари ва уларни келтириб чиқарувчи сабабларни бартараф этиш мақсадида 7329 та тақдимнома киритилди. Турли хил қонун бузилишларига йўл қўйган 30 минг нафардан ортиқ мансабдор шахс интизомий, маъмурий ва моддий жавобгарликка тортилиб, жиддий қонун бузилишлари юзасидан эса 1367 та жиноят ишлари кўзгатилади ва жазо муқаррарлиги таъминланди.

Энг муҳими, бундай фаолият натижасида 3 минг нафардан ортиқ фуқаро ҳамда юридик шахснинг бузилган ҳуқуқлари тикланди.

Юқорида баён этилган фармонда прокуратура органларига жисмоний ва юридик шахсларнинг муурожаатларини ўз вақтида қўриб чиқиш, уларнинг бузилган ҳуқуқларини тиклаш бўйича таъсирчан чоралар қўриш вазифаси юклатилган. Шу мақсадда ҳар йили "Жисмоний ва юридик шахсларнинг муурожаатлари тўғрисидаги" Қонун ижроси текширилади. Бу борада қонунчилик сезиларли даражада яхшилانган бўлса-да, қонун талабларини менсимай муурожаат қилувчиларнинг қонуний манфаатларини бузаётган мансабдорлар, афсуски, йўқ эмас. Жумладан, 2015 йил ва жорий йилнинг 1-чорагида ўтказилган текширишда ушбу қонун талаблари 22734 ҳолатда бузилганлиги аниқланди. Қўрилган чоралар билан 4 минг нафарга яқин фуқаронинг ҳуқуқлари тикланди. 2883 нафар мансабдор шахс маъмурий, интизомий ва моддий жавобгарликка тортилди. Масалан, Хонобод шаҳар ҳокими ўринбосари Р.Солиев ва шаҳар архитектори Б.Джорабоев 6 нафар тadbirkорнинг муурожаатини қўриб чиқмасдан, асоссиз равишда рад этганликлари учун ЖКнинг 144-моддаси 1-қисми билан жиноий жавобгарликка тортилди.

Шахрисабз архитектура ва қуриш бошқармаси бosh мутахассиси Ж.Чоршанбиев эса бир нечта фуқароларнинг муурожаатларини умуман қўриб чиқмаганлиги учун унга нисбатан жавобгарликнинг муқаррарлиги таъминланди.

Прокурор назоратининг яна бир муҳим жиҳатларидан бири — давлат ва ҳўжалик бошқаруви органлари, ҳуқуқий муҳофаза қилувчи ва назорат қилувчи органлар, маҳаллий ижро ҳокимияти органлари, корхоналар, муассасалар, ташкилотлар томонидан қабул қилинаётган ҳуқуқий ҳужжатларнинг Ўзбекистон Республикаси Конституцияси ва қонунларига мувофиқлиги устидан назоратни амалга оширишидир. Ушбу вазифани самарали ва тизимли бажариш мақсадида Бош прокурорнинг буйруғига асо-

Ижроси

Ислом ЖАСИМОВ,
Бош прокуратура бошқарма бошлиғи

сан махсус механизм яратилган бўлиб, унга кўра:

— давлат бошқаруви ва ҳуқуқни муҳофаза қилиш, маҳаллий ижро ҳокимияти, ўзини ўзи бошқариш органларидан барча ҳуқуқий ҳужжатлар ҳар 15 кунда, ҳўжалик бошқаруви органлари ва ҳўжалик юритувчи субъектларнинг ҳуқуқий ҳужжатлари эса қонунда белгиланган тартибда текшириш ўтказиш жараёнида ўрганилмоқда.

Бундай тартиб, авваламбор, қонунга хилоф равишда қабул қилинган ҳуқуқий ҳужжатларни ўз вақтида, яъни улар салбий оқибат келтириб чиқаргунга қадар аниқлаб, бекор қилиш ёки қонунга мувофиқлаштириш, бузилган ҳуқуқни эса тиклаш чораларини қўриш имконини берди.

Биргина 2015 йил ва жорий йилнинг 1-чорагида прокуратура органлари томонидан 1,5 млн.дан ортиқ ҳўжатлар ўрганилди. Улардан 16 мингдан ортиғи прокурор протестларига асосан бекор қилинди ёки қонунга мувофиқлаштирилди. Натижада 6 минг нафарга яқин фуқаронинг ҳуқуқи тикланди. Ноқонуний қарорларнинг 4 мингдан ортиғи ички ишлар вазирлиги, 1 200 дан кўпроғи соғлиқни сақлаш вазирлиги, 1 мингга яқини ўзини ўзи бошқариш органлари, 2500 мингдан ортиғи маҳаллий ижро ҳокимияти, 200 дан ортиғи эса Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги ҳиссасига тўғри келади. Масалан, Давлат рақобат қўмитаси раиси ўринбосарининг қарори билан "Тoшкент шаҳар электр таъминоти корхонаси" АЖНинг Миробод туман филиали назоратчиси С.Каримов монополияга қарши органнинг қондабузарликларни тугатиш тўғрисидаги кўрсатмасини бажармаган деб тоғилиб, МЖТнинг 178-моддаси 3-қисми билан ноқонуний равишда маъмурий жавобгарликка тортилган.

Республика Давлат санитария-эпидемиология назорати Маркази бош шифокорининг буйруғига билан эса фуқаро С.Хуррамов ҳўжалик бўлимининг молия-иқтисодчиси лавозимига 6 ойдан кам бўлган муддатга ишга қабул қилинган бўлса-да, унга нисбатан ноқонуний равишда 3 ойлик синов муддати қўлланилган.

Афсуски, бундай қонунбузишлар қўллаб урчоққанда. Бунинг оқибатида фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликлари, жамият ва давлат манфаатлари зиён кўрмоқда.

Ноқонуний ҳужжатлар қабул қилинишининг айрим асосий сабаблари қаторига ҳуқуқий ҳужжатлар лойиҳаларининг юридик хизматлар томонидан сифатсиз ўрганилишининг, қонун устуворлигини таъминлашда қатъиятлик кўрсата олмаётганлигини, айрим мансабдор шахсларнинг ҳуқуқий савияси талаб даражасида эмаслигини, манфаатлар қарама-қаршилиги вужудга келганда эса қонун талабларини менсимай идоравий манфаатини устун қўйиш ҳолатларини киритиш мумкин.

Хулоса ўрнида шунини таъкидлаш жоизки, қонун устуворлигини таъминлашда, авваламбор, халқаро ҳуқуқ субъекти сифатида давлатимиз манфаатдор. Ушбу манфаатни таъминлаш эса, нафақат барча давлат ва бошқа органлари раҳбарларининг, балки ҳар бир ходимнинг вазифаси эканлигини эсдан чиқармаслигимиз лозим.

Халқаро ҳамкорликни ривожлантириш йўлида

Жорий йилнинг 19-20 май кунлари Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратураси делегацияси Европада хавфсизлик ва ҳамкорлик ташкилотининг (ЕХХТ) Германиядаги ваколатхонаси ҳамда ЕХХТнинг иқтисодий ва экологик фаолият бўйича Координатор Бошқарувчиси томонидан ташкил этилган "Мувофиқли бошқарув соҳасида ҳамкорлик йўли билан барқарорлик ва хавфсизликни мустаҳкамлаш" мавзусидаги 24-Иқтисодий ва Экологик форумига иккинчи тайёрлов учрашувини иштирок этди.

Мазкур тадбирда МДХ ва хориждан 57 та давлат делегациялари ҳамда бошқа мамлакатларнинг 300 нафардан зиёд вакиллари, шу билан бирга, ГФР Бундестаги (парламенти), вазирликлари, нуфузли халқаро ташкилотлар ходимлари иштирок этди. Учрашувни ЕХХТнинг Германиядаги доимий вакили Эберхард Польш ҳамда иқтисодий ва экологик фаолият бўйича Координатори Юрдакул Йилитгюден кириш сўзи билан очди.

Ушбу халқаро учрашувнинг очилиш маросимида сўзга чиққанларнинг маърузаларида бизнес ва кулай инвестиция климини қарор топтириш ҳамда транзит ва манзил мамлакатларда барқарор иқтисодий ривожланишни кўллаб-қувватлаш учун миграцияни самарали бошқариш масалалари алоҳида қайд этилди. Шунингдек, тайёрлов мажлисида ЕХХТнинг иқтисодий ва экологик фаолият бўйича Координатор Бюроси дастурлари мутахассисларининг маърузаларида асосий эътибор ҳудудларда иқтисодий ривожланиш ва кулай инвестиция климини яратиш ҳамда савдо тартиб-таомилларини соддалаштириш, тадбиркорлар ҳамкорлигини кўллаб-қувватлашга қаратилди.

Шу билан бирга, маъруза-

ларда хусусий сектор ролини ошириш, рақобатбардошликни мустаҳкамлаш ҳамда тегишли бошқарув ва тадбиркорлик соҳасидаги ҳамкорликни кўллаб-қувватлаш мақсадида божхонадан ўтиш тартиб-таомилларини уйғунлаштириш ҳамда соддалаштириш масалалари қайд этиб ўтилди.

Мажлис давомида ЕХХТнинг иқтисодий ва экологик фаолият бўйича Координатор Бюроси дастурлари бўйича мутахассис Мато Майер, Россия Федерацияси президенти аппарати ҳузуридаги коррупцияга қарши курашиш эксперт кенгаши аъзоси Элина Сидоренко, Буюк Британия адлия вазирлиги халқаро ва корпоратив жиноий ҳуқуқ бўлимининг жиноий ҳуқуқ масалалари бўйича маслаҳатчиси Родерика Макаулей, ЕХХТнинг Сербиядаги миссиясининг коррупцияга қарши курашиш масалалари бўйича маслаҳатчиси Лаура Шерман ҳамда Халқаро савдо палатаси корпоратив масъулият ва коррупцияга қарши Комиссия раиси ўринбосари Франсуа Винкелар ҳам ўз маърузалари билан чиқишди.

Хусусан, мутахассис Мато Майер коррупцияга қарши курашда узоқ муддатли, кенг кўламли ёндашув ва кучли институтлар фаолияти талаб этилишини, бунда коррупция жиноятларининг ол-

дини олиш, уларнинг тергов ва суд жараёнини олиб бориш ва айбдорларга ҳукм чиқариш функциялари қўллаб-қувватлашнинг муҳимлигини таъкидлади.

Россия Федерацияси президенти аппарати ҳузуридаги коррупцияга қарши курашиш эксперт кенгаши аъзоси Э.Сидоренко жиноий фаолиятдан олинган даромадларни легаллаштиришнинг олдини олиш бўйича самарали ишлари олиб бориш муҳим аҳамиятга эга эканлигини эътироф этиб, юридик таомиллар самарадорлигини ошириш, ноқонуний йўл билан пулларни ўзлаштиришнинг олдини олиш ва активларни қайтариш масалаларида халқаро ҳамкорликни чуқурлаштириш борасидаги чораларни фаоллаштиришга қарор қилди.

ЕХХТнинг Сербиядаги миссиясининг коррупцияга қарши кураш масалалари бўйича маслаҳатчиси Лаура Шерман ноқонуний йўллар орқали топилган активларни қайтариш борасидаги савб-ҳаракатларни кўллаб-қувватлаб, қўлла-ниладиган қонуний меъёрларга мувофиқ коррупциядан олинган даромадларни жойлаштириш учун мамлакатлардан паноҳ сифатида фойдаланишнинг олдини олиш зарурлигини таъкидлади ва активларни қайтариш бўйича ягона стандартларни ишлаб чиқиш таклифини илгари сурди.

Сўзга чиққанлар террористик ташкилотлар фаолияти молиявий маблағларга боғлиқлигини эътироф этдилар. Шу боис терроризмининг молиялаштиришга йўл қўймаслик ҳамда унда иштирок этган шахсларни суд таъқиби ва

Азизбек НАЗАРОВ,
Бош прокуратура бошқарма бошлиғи

жавобгарликка тортиш бўйича самарали чораларни ишлаб чиқиш ва қўллашда давлатлар ўртасидаги халқаро ҳамкорликни ривожлантириш зарурлиги таъкидланди. Шу муносабат билан ноқонуний йўл билан пулларни ўзлаштиришга қарши курашининг молиявий чораларини ишлаб чиқиш Гуруҳи (ФАТФ) доирасида иштирокчи мамлакатларнинг ҳамкорлиги алоҳида эътироф этилди.

Тадбирда логистика соҳасида миграцияни бошқариш масалаларига ҳам эътибор қаратилди. Бу йўналишда Бюро ЕХХТга аъзо давлатларнинг миграция бўйича қонунчилигини такомиллаштириш ҳамда миллий миқёсда самарали миграция сиёсатини амалга оширишга кўмак кўрсатишга қаратилган қўлланма, маълумотнома ва бошқа ўқув адабиётларни ишлаб чиқиш ишларини амалга оширишда. Шу билан бирга, Бюро ЕХХТ реал фактларга таянган минтақавий миграция сиёсатини олиб боришда ишончли ва таққосланадиган миграция тўғрисидаги маълумотларни тўплашга кўмак кўрсатиши қайд этилди. Шунингдек, Халқаро меҳнат ташкилоти вакили халқаро меҳнат бозори глобаллашуви шароитида муҳожир ишчиларнинг иқтисодий ривожланиш, барқарорлик ва хавфсизликни таъминлашдаги ўрнини эътироф этиб, иштирокчи мамлакатларни уларнинг ҳуқуқ ва эркинликларига риоя қилган ҳолда улар ўз меҳнат фаолиятини амалга ошириш учун тегишли шароитлар яратишга чалқирди.

Бухоро вилоят прокуратураси ташаббуси билан вилоят ҳокимлиги, адлия, ички ишлар бошқармаси ҳамда фуқаролик жамияти шаклланишини мониторинг қилиш мустақил институти ҳудудий бўлиминиси ҳамкорлигида "Янги қабул қилинган қонунлар мазмун-моҳиятини аҳолининг барча қатламлари ва ижрочиларга етказишда ҳуқуқни муҳофаза этувчи идоралар ҳамда оммавий ахборот воситаларининг ҳамкорликдаги фаолияти самарадорлигини ошириш" мавзусида конференция ташкил этилди.

Тарғибот масалаларига бағишланди

Мохира ШАКАРОВА,
«Huquq»

Тадбирда жорий йилнинг 25 апрель кунини қабул қилинган "Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида"ги Қонунини мазмун-моҳиятига эътибор қаратилди.

Шунингдек, маҳаллий нашрлар ҳамда республика газеталарининг ҳудудий муҳбирлари, телевидение ва радио муҳаррирлари иштирок этган конференцияда қонунлар ва қонуности ҳужжатларнинг ҳаётига татбиқ этилишида оммавий ахборот воситалари ҳамда матбуотнинг роли ҳақидаги фикр-мулоҳазалар тингланди.

Сўзга чиққанлар томонидан қабул қилинаётган ҳар бир янги қонун ёки меъёрий ҳужжатларнинг мақсади, ижтимоий муносабатлардаги қайси жараёнлар мазкур ҳужжат қабул қилинишига асос бўлганлиги, агар қонун ҳужжати янги таҳрирда қабул қилинган бўлса, қонуннинг янги таҳрирда қабул қилиниши эҳтиёжи, эски таҳрирдаги қонундан фарқли жиҳатларини мукамал ёритиб бориш масъулияти соҳа мутахассислари билан бир қаторда оммавий ахборот воситалари ходимларининг ҳам вазифаси эканлиги таъкидланди.

Йиғилиш қатнашчиларига матбуот анжумани дастури доирасида юқорида қайд этилган қонунга биноан жиноят ва маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодексларга киритилган ўзгартишлар, шартномавий муносабатлар такомиллашувига қаратилган қонунчиликдаги янгиликлар, ҳамда парламент назоратининг ҳуқуқий асослари ҳақида атрафлича тушунчалар бериб ўтилди.

Анжуман якунида таклифлар ўрганилиб, тавсиялар ишлаб чиқилди.

Амалий кўникма ва билимлар бойитилди

Республика Ҳарбий прокуратураси томонидан тизимда ҳизмат қилаётган ходимлар ҳамда Қуролли Кучларга қарашли Ҳарбий қисм ва муассасалар Ҳарбий хизматчиларининг назарий билим ва касб маҳоратини ошириш мақсадида тизимли равишда ўқув-семинар машғулоти ўтказиб келинади. Шундай машғулотларнинг навбатдагиси жорий йилнинг 30-31 май кунлари Республика Ҳарбий прокуратураси маҳкамасида Ҳарбий округ ва ҳудудий Ҳарбий прокурорларнинг матбуот хизмати йўналишига бириктирилган ёрдამчилари иштирокида бўлиб ўтди.

Тадбирда Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратураси Матбуот хизмати, Мудофаа вазирлиги, Республика Маънавий тарғибот маркази ва сиёсий шарҳловчи ва танқидчи журналистлар, малакали мутахассис ва олимларнинг соҳага доир маърузалари тингланди. Шу билан бирга, прокуратура органларининг асосий фаолият йўналишларига доир мавзулар бўйича Республика Ҳарбий прокуратураси бўлим ва тармоқ ходимлари ўз маърузалари билан иштирок этди.

Сўзга чиққанлар томонидан янги қабул қилинган қонунлар, қонунчиликка киритилган ўзгартиш ва қўшимчаларнинг мазмун-моҳиятини ижрочиларга, Ҳарбий хизматчилар ва уларнинг оила аъзоларига тезкорлик билан етказиш, қонунчилик-

ни такомиллаштириш юзасидан қонун ҳужжатларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш бўйича таклиф лойиҳаларини тайёрлаш, шунингдек, оғоҳликни ошириш, Ватан тақдирига дахлдорлик ҳиссини шакллантириш ва мафкуравий иммунитетни мустаҳкамлаш борасидаги тадбирларни амалга оширишда эътибор қаратиладиган масалалар ҳақида атрафлича сўз юритилди.

Бундан ташқари, икки кунлик семинар давомида қатнашчилар жисмоний тайёрлик бўйича маҳоратларини синовдан ўтказдилар. Машғулотлар якунида иштирокчиларга Республика Ҳарбий прокуратураси матбуот хизмати тармоғи томонидан соҳа фаолиятини такомиллаштиришга доир услубий тавсиялар берилди.

Ботирбек СОБИРОВ,
Ўзбекистон Республикаси
Ҳарбий прокурорининг ёрдამчиси

Хулоса қилиб айтганда, инсонпарвар демократик ҳуқуқий давлат ҳамда фаровон фуқаролик жамиятини ривожлантиришда, барча соҳаларда қонун устуворлигини таъминлашда аҳолининг ҳуқуқий маданияти, ҳуқуқий онги ва ҳуқуқий фаоллиги устувор аҳамиятга эга. Бунда Конституциямиз, амалдаги, айниқса, янги қабул қилинган қонунларимиз мазмун-моҳиятини аҳолига, шу жумладан, Ҳарбий хизматчилар ва уларнинг оила аъзолари эътиборига етказиш ҳуқуқий маданиятни юксалтиришнинг муҳим омилдир. Бу каби тадбирлар эса мазкур соҳага маъсул бўлган ходимлардаги Ҳарбий хизматчилар ва уларнинг оила аъзолари ҳуқуқий маданиятини юксалтиришда қонунчилик тарғиботи фаолиятидаги усул ва услубларни самарали қўллаш, соҳага доир назарий билим ва амалий кўникмаларни ҳамда фаолиятга ошқоралик беришда оммавий ахборот воситалари имкониятларидан мақсадли фойдаланиш маҳоратини янада оширишга хизмат қилади.

Ватанимиз мустақиллигининг 25 йиллигига

Тарихий кўприкнинг замонавий қиёфаси

Қарши шаҳрида тубдан қайта реконструкция қилинган Амир Темур кўприги ва унинг атрофида барпо этилган гўзал хиёбон фойдаланишга топширилди. Ватанимиз мустақиллигининг 25 йиллигига бағишланган бу тадбирда давлат ва жамоат ташкилотлари, кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъектлари, кенг жамоатчилик вакиллари, ёшлар иштирок этди.

Қашқадарё вилояти ҳокими З.Рўзиёв ва бошқалар Президентимиз Ислам Каримов раҳнамолигида амалга оширилаётган кенг кўламли бунёдкорлик ва ободонлаштириш ишлари юксак самаралар бераётганини таъкидлади. Мамлакатимизнинг барча ҳудудларида иқтисодий-ижтимоий инфратузилма ривожланиб, шаҳар ва қишлоқларимиз замонавий қиёфа касб этмоқда. Қарши шаҳри ҳам ҳар томонлама кўркамлашиб, аҳоли учун барча зарур шaroит яратилмоқда. Давлатимиз раҳбарининг 2013 йил 25 июлдаги "Қарши шаҳрини келажақда қайта қуриш режаси ва замонавий йўл-транспорт коммуникацияларини ривожлантириш дастури тўғрисида"ги Қарори бу борада муҳим дастуриламал бўлаётир.

Амир Темур кўприги ва унинг атрофида барпо этилган гўзал хиёбон фойдаланишга топширилди.

Буюк Амир Темур томонидан барпо этилган мазкур кўприкнинг Ватанимиз мустақиллигининг 25 йиллик байрами арафасида тубдан реконструкция қилиниб, фойдаланишга топширилганда ҳам чуқур рамзий маъно муҳассам. Бу тарихий кўприк қадимда Қашқадарё дарёсининг икки қирғоғини ўзаро боғлаб, халқаро ижтимоий-иқтисодий алоқаларга восита бўлган. Урта асрларда Насаф орқали Эрон ва Ҳиндистонни Европа билан боғлаган муҳим қарвон йўллари ўтган. Шу боис бу воҳа асрлар давомида гуллаб-яшнаган. Олим ва сайёҳ Герман Вамберинг ёзишича, 1860 йилларда Қарши шаҳрида 10 та қарвонсарой, катта

бир чеккасига борман, улкан ўзгаришларнинг гувоҳи бўласиз. Бунёдкорлик халқимизга хос юксак фазилат. Биз, ёшлар қайси соҳада фаолият юритмайлик, ана шундай жасур, мард ва фидойи аҳдодаларимизга муносиб бўлиш, Президентимиз раҳнамолигида яратилаётган шароит ва имкониятлардан самарали фойдаланишимиз лозим.

Президентимиз Ислам Каримов 2015 йил 30 июнь кунини вилоятга ташрифи чоғида мазкур маскани халқимиз да оладиган гўзал ва замонавий хиёбонга айлантириш бўйича зарур тавсиялар берган. Утган қисқа вақт ичида ерда кенг кўламли бунёдкорлик, ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш ишлари амалга оширилди.

Амир Темур кўприги замонавий талаблар асосида қайта барпо этилди. Қашқадарё дарёсидан учта тўғон қурилди. Қирғоқ бўйидаги эски бинолар ўрнида гўзал хиёбон бунёд этилди. Дарё соҳили бўйлаб кемалар тўхтайдиган тўртта жой қурилиб, ёритиш устунлари ўрнатилди. 51 та ката-

маран, 2 та туристик катер ва 4 та аттракцион келтирилди. Дарё қирғоғи бўйлаб 14 та коттеж, 4 та кафе-бар, болалар майдончалари, 4 та сунъий қопламали спорт майдончаси барпо этилди.

4 километр ичимлик суви, 4,2 километр канализация, 29,3 километр электр тармоғи тортилди. 144,8 минг квадрат метр майдонни сугоришга мўлжалланган ускуналар ўрнатилиб, хиёбон тўлиқ кўкаламзорлаштирилди. 4 мингдан ортиқ манзарали дарахт ва буталар экилиб, қарийб 68 минг квадрат метр майдонга брусчатка ётқизилди.

Кўприк ва унинг атрофида барпо этилган кўркам сайилгоҳ нафақат мамлакатимиз аҳолиси, балки чет эллик сайёҳларнинг ҳам севимли масканига айланади.

— Қадимий Қарши ва Шаҳрисабз шаҳарлари менда катта таассурот қолдири, — дейди хитойлик сайёҳ Лин Хай. — Дунёнинг кўпалаб мамлакатларида бўлганман, лекин Ўзбекистондек гўзал юртни кўрганим йўқ, десам ишончверинг. Табиати бетакрор,

одамлари хушмуомала, меҳмондўст, турли миллатлар бир оиладек аҳил-иноқ яшаётган Ўзбекистоннинг келажақда буюк давлат бўлишига барча асослар бор. Хитой оммавий ахборот воситаларида Ўзбекистон ҳақида, узокни кўра оладиган донишманд Президент Ислам Каримов ҳақида кўп ўқиганман, эшитганман. Бугун Ўзбекистонга келиб, бу ерда амалга оширилаётган ишларни кўриб, бунга ўзим бевосита гувоҳ бўлиб турибман. Қалби гўзал ва нияти улғун инсонларгина бундай эзгу ишларга қодир бўлади.

— Ўзбекистон қадимий ва буюк тарихга эга кам сонли давлатлардан бири. Бу диёр мени тарихий обидалари, миллий қадриятлари, гўзал табиати ва бағрикенг халқи билан мафтун этди, — дейди суданлик сайёҳ Исмаелдин Аҳмад Абдулрахмон. — Тарихий обидаларнинг мукамал, ўзига хос мейморичилигига тин бермасдан илож йўқ. Неча минг йиллик миноралар ҳамон янгидай қад ростлаб турибди, оҳори тўқилмаган. Халқ бу тарихий меросини кўз қорачиғидек асраб-авайлаб келмоқда. Ўзбекистон ўз келахагини ўз қўли билан қурмоқда. Мана бу тарихий кўприк, унинг атрофида барпо этилган гўзал хиёбон шу даражада уйғунки, гўё ўтмиши буюк халқ ўзининг бугуни ва келахагини ҳам шундай улуглаётгандек туюлди менга.

Таниқли санъаткорлар ижросидаги куй-қўшиқлар тадбирга байрамона кайфият бағишлади.

Тадбирда Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари А.Иқромов сўзга чиқди.

ЎЗА

Тадбиркорлар ҳимояда

Сирдарёда "Тадбиркорлик субъектларининг ҳуқуқлари ва қонуний манфаатларини ҳимоя қилиш тизimini такомиллаштиришнинг долзарб масалалари" мавзусида илмий-амалий семинар бўлиб ўтди.

Демократия ва инсон ҳуқуқлари институти, Инсон ҳуқуқлари бўйича Ўзбекистон Республикаси Миллий маркази, Ташкент давлат юридик университети, Европада хавфсизлик ва ҳамкорлик ташкилотининг (ЕХХТ) Ўзбекистондаги лойиҳалари мувофиқлаштирувчиси томонидан ташкил этилган семинарда давлат ва жамоат ташкилотлари вакиллари, тадбиркорлар, фермерлар, касб-ҳунар коллежлари битирувчилари ҳамда оммавий ахборот воситалари ходимлари иштирок этди.

Президентимиз раҳнамолигида кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъектларини ривожлантириш, уларнинг ҳуқуқ ва манфаатларини ҳимоя қилиш, кўшимча имтиёз ва преференциялар яратишга алоҳида эътибор қаратилаётганини таъкидланди. Бу борада давлатимиз раҳбарининг 2015 йил 15 майдаги "Хусусий мулк, кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни ишончли ҳимоя қилишни таъминлаш, уларни жадал ривожлантириш йўлидаги тўсиқларни бартараф этиш чора-

тадбирлари тўғрисида"ги Фармони муҳим дастуриламал бўлмоқда.

Мустақиллик йилларида хусусий мулк, кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик соҳасининг ҳуқуқий асосларини мустаҳкамлаш мақсадига қўлпа норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар қабул қилинди. Буларнинг барчаси тадбиркорлар ҳар томонлама қўллаб-қувватланиб, ҳақ-ҳуқуқлари ҳимоя қилинаётганидан далолат беради. Мазкур семинарнинг ўтказишдан мақсад ҳам тадбиркорликнинг ҳуқуқий асослари такомиллаштириб борилаётгани ҳамда давлат органлари, нодавлат нотижорат ташкилотлари томонидан бу соҳада амалга оширилаётган ишлар тўғрисида тадбиркорларни хабардор қилиш, уларнинг ҳуқуқий маданиятини ошириш ва услубий ёрдам кўрсатишдан иборатдир.

Семинарда "Ўзбекистонда тадбиркорлик субъектлари ҳуқуқлари ва қонуний манфаатларини ҳимоя қилиш тизимининг ҳуқуқий асослари", "Адлия органларининг тадбиркорлик субъектларини ҳуқуқий ҳимоя қилиш бўйича фаолияти", "Тадбиркорларнинг ҳуқуқлари ва қонуний манфаатларини ҳимоя қилиш тизимини такомиллаштириш масалалари" каби мавзуларда маърузалар тингланди.

Семинар иштирокчилари ўзларини қизиқтирган саволларга жавоб олди.

ЎЗА

Дунёда болажонлар кулгиси-ю шўх-шодон қийқиригидан-да бегубор нарас бўлмаса керак. Бйрон тилда тинмай савол бераётган, мурғак қалби билан оламдаги жамки ажойиботларни ўрганишга, мушоҳада қилишга уринаётган болакаининг нуридан чехрасига қоққан ҳар қандай инсон ҳаёт ташвишларини унутади. Зотан, фарзанднинг саодати ва бахтиёр дамларини мудом кўриб яшаш ҳар бир инсон умрининг асосий мазмунидир.

Болажонларга шодлик улашиб...

Самарқанд вилоят прокуратураси томонидан меҳрибонлик уйлари ва махсус мактаб-интернатлардаги болаларни тарбиялаш, таълим бериш, соғломлаштириш ишлари, ўқиш, яшаш шароитлари, моддий таъминот аҳоли мунтазам равишда назорат қилиб боришмоқда. Хусусан, мазкур йилда ҳам прокуратура ва вилоят воёга етмаганлар ишлари бўйича комиссияси меҳрибонлик уйлари, махсус мактаб-интернатларида хайрия тадбирлари ўтказишга келишиб олди. Ҳомийлик қилиш ташаббуси билан чиққан ташкилот ва муассасаларнинг тақлифлари маъқулланди.

Жумладан, ўтган ҳафтада Самарқанд шаҳар воёга етмаганлар ишлари бўйича комиссияси ва прокуратура ходимлари шаҳардаги 1, 9, 10-сонли меҳрибонлик уйларида бўлиб, тарбияланувчиларга юртимизда ёшларга оид давлат сиёсати, яратилаётган имкониятлар ҳақида сўзлаб беришди. Уларни байрам билан табриклаб, совға-

Эркин ҲАЙИТОВ,
Самарқанд вилоят прокурорининг ёрдамчиси

лар, жумладан ёзги оромгоҳда фойдаланиш учун спорт анжомлари тақдим қилинди.

Бундан ташқари, Самарқанд шаҳридаги 59, 60, 61, 62-сонли, Каттақўрғон шаҳридаги 5-сонли, Оқдарё туманидаги 63-сонли махсус мактаб-интернатлар тарбияланувчиларига ҳам байрам дастурхони ташкил қилиниб, уларга совғалар топширилди ҳамда концерт дастурлари намойиш этилди.

Бундай тадбирларда иштирок этган ўғил-қизларимизнинг ушбу дамдаги бахтиёрлигини сўз билан таърифлаб бўлмайди. Кичкинтойлар ажойиб шеър кўшиқлари билан йиғилганлар қалбини хушнуд этди. Тантанали айём муносабати билан ташриф буюрганлар ҳам шўх-шодон раксга тушаётган болажонларнинг қувончига шерик бўлишди.

Маҳалла сайлови жараёнида қонун ижроси нazorати

Мамлакатимизда "Кучли давлатдан — кучли фуқаролик жамияти сари" тамойили асосида инсон ҳуқуқ ва эркинликлари, қонуний манфаатларини таъминлаш, демократик институтларни ривожлантириш йўлида изчил словхотлар амалга оширилмоқда. Бундай кенг қўламли янгиланиш ва сай-ҳаракатлар туйғайли ўзида миллий қадриятларимиз, бий тарихий тажриба ва анъаналаримизни мужассамлаштирган бошқарув тизими — маҳалланинг нуфузи тобора ортиб бормоқда. Жамият ҳаётида тутган ўрни ҳамда аҳамияти тобора кенг аҳамият касб этиб бораётган бу институт Юртбошимиз таъбири билан айтганда "...бундай ноёб ижтимоий тузилма ҳозирги кунда "Маҳалла — халқ виждони" деган юксак таърифга ҳар тарафлама муносиб бўлиб бормоқда".

Бугунги кунда маҳалла илгари маҳаллий давлат ҳокимияти органлари зиммасида бўлган ўттиздан ортиқ вазифани самарали бажариб келмоқда. Шу тарихи фуқаролар йиғинлари маҳаллий аҳамиятга молик масалаларни ҳал этувчи, халқ оmmasини давлат ҳокимияти органлари билан боғлаб турувчи бўлиб айланган. Шу кунларда юртимизда Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенати Кенга-

шининг жорий йил 5 мартдаги "Фуқаролар йиғинлари раислари (оқсоқоллари) ва уларнинг маслаҳатчилари сайловига тайёргарлик кўриш ҳамда уни ўтказиш тўғрисида"ги Қарори билан маҳалла етакчилари ва уларнинг маслаҳатчиларининг сайлов кампанияси давом этмоқда.

Бу гал сайлов жамиятимизни ислох этиш ва демократлаштириш, мамлакатимизни модернизация қилиш жараёнларини янада ривожлантириш, сифат жиҳатдан янги ижтимоий-иқтисодий шароитда бўлиб ўтмоқда. Унда 9764 нафар фуқаролар йиғини раиси ва 99 мингдан зиёд раис маслаҳатчисини сайлаш режалаштирилган.

Ушбу ижтимоий-сиёсий жараёнларда маҳалла сайловида оид қонун нормаларига қатъий риоя қилинишини таъминлаш прокуратура органларининг устувор вазифаларидан биридир. Зеро, ўта масъулиятли, айни пайтда шарафли вазифа эгаси бўлган маҳалла оқсоқоли ва унинг маслаҳатчиларининг сайлови жараёнида белгиланган қонун талаблари бузилишига йўл қўйилиши муайян ҳудуддаги ижтимоий-маънавий муҳит барқарорлигига путур етказиши мумкин. Шу боис ҳам, прокуратура органлари ходимларига сайлов ҳуқуқи бузилиши билан боғлиқ бўлган ҳар қандай ҳолатларга нисбатан уларга берилган ваколатлар доирасида ўз вақтида муносабат билдириш вазифаси юклатилган.

Ушбу вазифаларни амалга оширишда жойлардаги барча прокурорлар Ўзбекистон Республикаси Бош прокурорининг 2015 йил 18 мартдаги "Қонунчилик ижроси устидан назоратни таъминлаш бўйича прокурорлик фаолиятини тасомиллаштириш ва самардорлигини ошириш тўғрисида"ги 121-сонли буйруғида қайд этилган сайлов кампаниялари ўтказиш пайтида сайлов ва оммавий тадбирлар ўтказиш тўғрисидаги қонунчилик ижросига эътиборни кучайтиришлари, сайлов комиссиялари билан ҳамкорлик ўрнатиб, сайловчиларнинг ҳуқуқларини бузиш ҳолатларини ўз вақтида бартараф этиш чораларини кўришлари лозимлиги ҳақидаги талабларни ҳаётга оғишмай татбиқ этишлари даркор.

Мазкур йўналишдаги фаолият самардорлиги эса прокуратура органлари ходимларидан аввало, сайлов қонунчилигининг ўзига хос хусусиятлари ҳақида пухта билим ва кўникмага эга бўлиши ва ушбу хусусиятлардан келиб чиққан ҳолда бу соҳадаги ишни ташкиллаштиришни тақозо этади.

Ўзбекистон Республикасининг "Фуқаролар йиғини раиси (оқсоқоли) ва унинг маслаҳатчилари сайлови тўғрисида"ги Қонунига мувофиқ, фуқаролар йиғини раиси ва унинг маслаҳатчилари сайлови ташкил этиш ҳамда ўтказиш ошкоралик асосида амалга оширилади. Яъни фуқаролар

йиғини раиси ва унинг маслаҳатчилари сайловини ўтказиш очик ва ошкора олиб борилиши шарт. Шу ўринда раис ва унинг маслаҳатчилари лавозимига номзодлар ҳақида тўлиқ маълумот аввалдан сайловчилар эътиборига ҳавола қилинганлиги муҳим ҳисобланади. Ушбу сайловни ўтказиш санаси, вақти ва жойи тўғрисида фуқаролар ўз вақтида воқиф этилиши қатъий қоидалардан бири ҳисобланади.

Сайлов муқобиллик принциплари асосида ўтказилиши мазкур қонунда белгилаб қўйилган бўлиб, ушбу тамойил ўз навбатида фуқаролар йиғини раиси ва унинг маслаҳатчилари лавозимига икки ва ундан ортиқ номзод кўрсатиладиган ҳолда амалга оширилишида намоён бўлади.

Сайловчиларнинг тенг ҳуқуқлилиги принциплари асосида сайлов ўтказилишини таъминлаш алоҳида аҳамият касб этади. Қонуннинг ушбу талаби сайлов жараёнида фуқаролар жиғини, ирқи, миллати, тили, дини, ижтимоий келиб чиқиши, эътиқоди, шахсий ва ижтимоий мавқеидан қатъий назар, тенг сайлов ҳуқуқига ва ҳар бир сайлов иштирокчиси бир овозга эга эканлигини аниқлатади.

Фуқаролар йиғини раиси ва унинг маслаҳатчилари фуқаролар йиғини томонидан, фуқаролар йиғинини чакиршиш имкони бўлмаган тақдирда эса фуқаролар вакилларининг йиғилиши томонидан сайланиши мумкинлиги ҳақидаги қо-

Ёрқин АБДУЛЛАЕВ,
Тошкент шаҳар прокурорининг
ўринбосари

нунчилик талаблари ижросини ҳам тўлиқ таъминлаш лозим бўлади.

Бундан ташқари, мазкур шахсларнинг сайланишида уларни очик ёки яширин овоз бериш орқали сайлаш тартибига риоя қилинганлиги, яъни овоз бериш шакли тўғрисидаги қарор фуқаролар йиғини (фуқаролар вакилларининг йиғини) томонидан очик овоз бериш орқали аниқлаштириб олинганлигига эътибор қаратиш мақсадга мувофиқдир.

Прокуратура органлари томонидан сайлов ўтказиш жараёни билан боғлиқ бўлган қонун бузилиши ҳолатлари аниқланган тақдирда уларни белгиланган тартибда бартараф этишнинг қонуний чоралари кўрилиши, айниқса, бу ҳақидаги фуқаролар мурожаатларига ўта синчковлик билан ҳар томонлама ва объектив ёндашиб, сансалорликка йўл қўймаган ҳолда ҳал қилиниши муҳим аҳамият касб этади.

Зеро, сайловнинг қонунчилик нормаларига қатъий риоя қилинган ҳолда ўтказилиши юрт тинчлиги, Ватан тараққиёти ва халқимиз фаровонлигини таъминлашга, қолаверса, фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органларининг фуқаролик жамияти институтлари тизимидаги ўрнини мустаҳкамлашга хизмат қилади.

Қулай ва тезкор

Бугунги кунда Президентимиз раҳнамолигида амалга оширилаётган давлат ва жамият қурилиши жараёнида замонавий ахборот-коммуникация технологияларидан кенг фойдаланишга алоҳида эътибор қаратилмоқда. Давлат ҳокимияти ва бошқаруви органлари фаолиятига ахборот-коммуникация технологияларининг жорий этилиши қўллаб давлат хизматларини электрон шаклда тақдим этиш, уларнинг сифати ва самардорлигини ошириш имконини беради. "Электрон ҳукумат тўғрисида"ги Қонун бу жараёни янада такомиллаштиришга хизмат қилади. Қолаверса, мазкур қонун турли маъмурий тартиб-таомилларни янада енгиллаштириш, давлат ҳокимияти ва бошқаруви органлари фаолиятининг очиклиги ҳамда ошкоралигини таъминлаш, самардорлигини ошириш учун ҳуқуқий асос яратди.

Қонунга мувофиқ, электрон ҳукумат: давлат органлари фаолиятининг самардорлигини, тезкорлигини ва шаффофлигини таъминлаш, уларнинг масъулиятини ва ижро интизомини кучайтириш, аҳоли ва тадбиркорлик субъектлари билан ахборот алмашишини таъминлашнинг қўшимча механизмларини яратиш;

ариза берувчилар учун мамлакатнинг бутун ҳудудида давлат органлари билан ўзаро муносабатларни электрон ҳукумат доирасида амалга ошириш бўйича имкониятлар яратиш;

ўз зиммасига юклатилган вазифалар доирасида давлат органларининг маълумотлар базаларини, Ягона интерактив давлат хизматлари порталини ва Электрон давлат хизматларининг ягона реестрини шакллантириш;

аҳоли ва тадбиркорлик субъектлари билан ўзаро муносабатларни амалга оширишда электрон ҳужжат айланиши, давлат органларининг ўзаро ҳамкорлиги ва уларнинг маълумотлар базалари ўртасида ахборот алмашишнинг механизминини шакллантириш ҳисобига давлат бошқаруви тизимида "бир дарча" принципини жорий этиш;

тадбиркорлик субъектларини электрон ҳужжат айланишидан фойдаланишга, шу жумладан статистика ҳисоботи тақдим этиш, божжона расмийлаштируви, лицензиялар, рухсатномалар, сертификатлар бериш жараёнларида, шунингдек давлат органларидан ахборот олиш жараёнларида электрон ҳужжат айланишидан фойдаланишга ўтказиш;

тадбиркорлик субъектларининг электрон тижорат, Интернет жаҳон ахборот тармоғи орқали маҳсулотни сотиш ва харидларни амалга ошириш тизимларидан фойдаланишини, шунингдек коммунал хизматларни ҳисобга олишнинг, назорат қилишнинг ва улар учун ҳақ тўлашнинг автоматлаштирилган тизимларини жорий этишни кенгайтириш; нақд бўлмаган электрон тўловлар, давлат қаридларини амалга ошириш, масофадан фойдаланиш тизимларини ва банк-молия соҳасидаги фаолиятини бошқа электрон шакллари ривожлантириш каби ҳаётий муҳим вазифаларни бажариши белгиланган.

Ушбу вазифаларни бажариш учун қонунда электрон ҳукумат, давлат хизмати, идоралараро электрон ҳамкорлик

Абдуқундуз АБДУРАҲИМОВ,
Бош прокуратуранинг ОўК катта ўқувчиси

қилиш, электрон давлат хизмати, электрон давлат хизматининг регламенти, электрон ҳукуматнинг ягона идентификаторлари каби тушунчаларга тегишли таърифлар ҳам берилган.

Қонуннинг изчиллик билан яратилган тизимига кўра, электрон ҳукумат соҳасини давлат томонидан тартибга солиш Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси, электрон ҳукумат соҳасидаги ваколатли орган ва бошқа давлат органлари томонидан амалга оширилади.

Вазирлар Маҳкамаси электрон ҳукуматнинг шакллантирилишини ва ишлашини унинг асосий принципларига мувофиқ таъминлайди, Электрон давлат хизматларининг ягона реестрини юритиш тартибини, идоралараро электрон ҳамкорлик қилиш тизимининг ишлаш тартибини белгилайди. Бундан ташқари, электрон давлат хизматларини кўрсатишда электрон давлат хизматлари кўрсатувчи бир неча давлат органи иштирок этадиган бўлса, ўша электрон давлат хизматларининг регламентларини, электрон давлат хизматлари кўрсатиш сифатини баҳолаш усулини, шунингдек, электрон ҳукумат лойиҳаларини амалга ошириш самардорлигининг мақсадли кўрсаткичларини тасдиқлаш ҳам айнан унинг ваколатига киритилган.

Интерактив давлат хизматлари қонун ҳужжатлари асосида ва ахборотни тўплаш, сақлаш, унга ишлов бериш, уни узатиш ҳамда алмашиш бўйича техник жиҳатдан тартибга солиш соҳасидаги норматив ҳужжатлар асосида таш-

кил этилиши, электрон давлат хизматларининг тасдиқланган регламенти асосида кўрсатилиши керак. Шунингдек, шахсга доир маълумотларга ишлов беришни назарда тутувчи хизматлардан ариза берувчиларнинг хавфсиз фойдаланишини, сўров юбориш ва электрон давлат хизматининг натижасини олиш имкониятини таъминлаш керак.

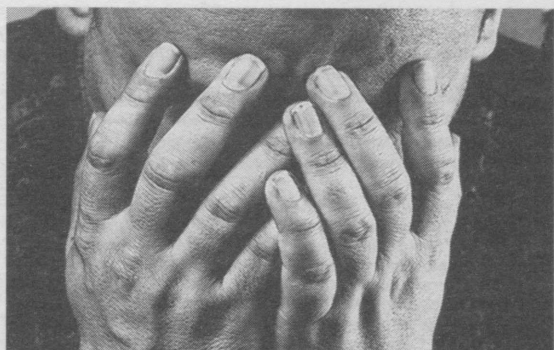
Бундан ташқари, ариза берувчининг электрон давлат хизматларини олиш чоғидаги ҳуқуқлари ҳам белгиланди. У электрон давлат хизматларидан ўз вақтида ва электрон давлат хизматларининг тасдиқланган регламентларига мувофиқ фойдаланиш, электрон давлат хизматлари кўрсатиш тартиби тўғрисида тўлиқ ва ишончли ахборот олишга ҳақли.

Қонуннинг яна бир муҳим жиҳатларидан бири — давлат органларининг электрон ҳукумат соҳасидаги фаолияти қонун ҳужжатларига мувофиқ очик ва шаффоф тарзда амалга оширилишидир. Ариза берувчиларга электрон давлат хизматлари кўрсатиш тартиби тўғрисидаги ахборот оммабоп ва очикдир ҳамда у электрон давлат хизматлари кўрсатувчи давлат органларининг расмий веб-сайтларида эълон қилинади.

Электрон давлат хизматлари кўрсатувчи давлат органлари ариза берувчи сўровининг кўриб чиқиши ҳолати ва хизматлар кўрсатилиши натижалари тўғрисидаги ахборотни тегишли хабарларни электрон шаклда юбориш йўли билан унинг талабига кўра тақдим этади.

Хулоса ўрнида айтиш жоизки, Ўзбекистон Республикасининг "Электрон ҳукумат тўғрисида"ги Қонуни давлат органлари фаолиятининг самардорлигини, тезкорлигини ва шаффофлигини таъминлаш билан бирга, уларнинг масъулиятини ва ижро интизомини кучайтириб, аҳоли ва тадбиркорлик субъектларига ахборот олиш, ўз ҳуқуқ ҳамда эркинликларини рўйбга чиқаришда янада кенгроқ қулайликлар яратишга хизмат қилади.

Қўшнинг қилмиши

Қори куралмаган ҳовли

Шоҳимардоннинг таърифни эшитмаган, билмаган, зиёрат қилишни кўнглига тугмаган юртдошларимиз бўлмаса керак. Қўликубон қўлидаги тошлар ора ёриб чиқувчи жилгалардан ҳосил бўлган исми жисмига монанд кўм-кўк Кўксув билан қорли тоғ ирмоқлари қўшилиб Ердон қишлоғи ора-лаб тошдан-тошга урилиб шарқираб оқиб келган оппоқ Оксув сойлари Шоҳимардон этагида бирлашиб, тўлиб-тошиб, даралар, адирлар аро водийга обиҳаёт элтади. Кунлар исииши билан Шоҳимардон, ундан етти-саккиз чақирим юқориқоқдаги Ердон қишлоқлари зиёратчилар, сайёҳлар билан гавжум гўшага айланади. Қишлоқлар ахли дам олиш уйлари, хонадонларида, дўконларида, чойхоналарда ташриф буюрганларга бажонидил хизматларини тақлиф қилишади. Соғуқ тушиб зиёратчилар сийрақлашганда ҳам тоғ оралиғидаги қишлоқларда муқим яшовчи, тиниб-тинчимас, ҳаракатчан киши фойдали бирон-бир юмуш билан машғул бўлиб, рўзгорини тебратди. Излаган имкон топади. Олдида оққан сувнинг қадрига етмаган, қиш гамини ёзда емаган, ганимат кунларни кайфу сафо билан ўтказган, «олма пиш оғзимга туш», дея гоийбдан келажак омадга махтал, ичкиликка ружу қўйган қимсанинг эса ҳеч қачон, ҳеч қерда бири икки бўлмайди. Бир кунмас, бир кун бундайлар тубси жарга қўлади.

Ердон қишлоғида яшовчи Зиёдахон опа (исм-фамилиялар ўзгартirilган) ҳар кунги олтинчи саккиз ёшга кирган қўшниси Халима холянинг уйига кириб, ҳол-аҳвол сўраб, гаплашиб ўтиришни канда қилмасди. Холя ёлғиз, бирга турадиган катта кизи ва набираси хорижга ишлагани кетишган эди. Уч ой аввал набираси Акмалжон қайтиб келгач, бағри тўлиб, кўнгли яйраб қолди.

Январь ойининг охириг кунда ёққан қор тинди. Зиёдахон опа эрталаб набираси билан одатдагидай боғчага йўл олди. Эшиги ёнидан ўтаётиб «Халима холя қорни курамади-я», деди набирасига. «Оймо қор ёққанида сахардаёқ кураб қўярди-да...» Боғчадан қайтаётиб, Халима холянинг ҳовлисига кирди. Дарвоза ёпик, лекин қулфланмаган эди. Кеча йўқлаб келган кенжа кизи билан Шоҳимардонга тушиб кетган, набираси Акмалжон ух-лаб ётган бўлса, безовта қилмай, деган уйда уйга кирмасдан, ортига қайтди. Соат ўн бирларгача рўзгор юмушлари билан овуниди. Челақда сув олгани кўчага чиқиб, «Яна бир хабар олай-чи», дея Халима холянинг ҳовлисига кирди. Қор энлаган ҳовлида эрталабки ўзиникидан бошқа қадам исми йўқлигига ҳайрон бўлиб, айвонга кўтарилди. «Холя қизининг уйига кетган бўлса, нега набираси халигача турмадидикин», дея икки табақали айвон эшигини тортиди. Эшик бироз очилиб, ичкаридан илинган илгаги кўзга ташланди. Тиркишдан бармоғида илганки очди. Ичкарига кирди. Холя ётиб турадиган хонанинг эшигини чертиб, чақирди. Ҳеч ким овоз бер-

мади. Эшикни очиб қараса, полда бошини кўрпага ўраб ётибди. Рўмоли печка бўйсига илинган, қаровотидаги туғунлар ечилган, тинтинган эди. Тагин «Халима холя, Халима холя», дея уйғотмоқчи бўлди. Қимир этмади. Бирор қор-хол бўлдимикин, деган уйда кўчага чиқди. Рўпарга келган мактаб қоровулига «Халима холя бехуш ётганга ўхшайди», деди. Бирга набирасини мактабдан олиб чиқибди. Қизча «Мен кўрқяпман», дея ичкарига кирмади. Мактаб ҳамширасини бошлаб чиқиб, ичкарига киришди. «Нафас олмапти, жон берганга ўхшайди, врач керак», деди у. Ўн дақиқа ўтиб шифоркор аёл етиб келди. Халима холянинг бошини кўтарди. Оғзи ва кўзи очик, томоғи кўккарган эди. «Хонадан чиқинглар, қотиллик бўпти». Зиёдахон, қоровул ва ҳамшира кўчага чиқибди. Холянинг кизи, набираси, тез тиббий ёрдам, ИИБ ходимлари етиб келишди. Акмалжоннинг кўрткаси чўнтағидаги 50 минг сўм пули йўқ, афтидан, қотил очолмаган сандиқдаги пуллар эса жойида эди.

Қиш ойлари тоғли қишлоққа бегона одамлар камдан-кам қадам ранжиди қилишади. Тергов гуруҳи жиноятни шу қишлоқда яшайдиганлардан

Шокиржон СУЛТОНОВ,
Фаргона вилоят прокуратураси
бўлим прокурори

бири содир этган бўлиши мумкин, деган тахминни текшира бошлади. Марҳумнинг ҳамқишлоқлари билан суҳбат асносида бармоқ излари олинди. Аини чоғда махалла посбонига туман маркази ёки шаҳарга чиқиб кетган ёрдонликларни чақиртириш вазифаси топширилди. Шу маҳаллада яшайдиган, ўша кунни шаҳарга кетиб қайтиб келмаган, жанозада ҳам қатнашмаган Матлаб Сўфиев кўл телефонида гаплашган посбонга «Эртага бориб учрайман», деди. 1 февраль кунни терговчиларга рўбарў бўлди. Бармоқ изи олинди, қимлардан қанча қарзи борлигини сўрашганида «Фақат дўқондан 15 минг сўм қарзман», дея ёлғон гапирди. Жиноятга дахли бўлса, рост сўзласа, англик бўлиши тушунтирилгач, М.Сўфиев ростига кўчди.

Тундаги шарпа

Қарзининг қолганини ҳам қайтаришни сўраб келган ошнасига ишламаётганини рўқач қилди, яна бироз кутишни сўради. Оғзидан ароқ исми уфурди. «Бекорчидан худо бе-зор, ишлайман деган, иш то-паяпти, бунақа ичиб ётаверсанг, косанг оқармиди», ош-наси дашном берди. «Биттасини ишини қилиб берганман, ана-мана дея орта ташляпти». Кўз бошида олган олти юз АҚШ долларининг беш юзини бўлиб-бўлиб қайтарди. Яна юз доллар бериши керак. Ўртоғи айтганидай, ичкиликни бас қилганида, Водилдами, шаҳарда ми биронга ишининг этагидан маҳкам тутганида, ҳеч бўлмаса, мол-қўй қилиб кўпайтирганида қарзга кирмасди.

Йигирма еттинчидан йигир-ма саккизинчи январга ўтар кечаси тагин томоғи тақиллаб

шишага ёпишди. Яримтани бўшатди. Хаёл олиб қочди. Қўшни кекса аёлнинг қизлари хорижда ишлаб, пул жўнатишди. Ўзича пишқ-пухта режа тузди. Набираси аллақайқа кетган. Ўзи ёлғиз. Ухлаб ётганида, пулини ўғирлаб чиқиб кетсам-чи. Ҳеч ким билмаса керак. Тун ярмидан оққан, соат бир яримда қўлқоп кийиб кўчага чиқди. Қўшни дарвозасининг эшигини тортиди, қулфланмабди. Холянинг ўнг томондаги уй айвонига кириб борди. Ичкари хона деразасига қопланган целофонга қўлоқ тутди. Фақат бир кишининг хуррагини эшитди. Қўл фонарчасини ёқди. Бир кишининг пойафзали бор, холос. Кекса аёл ёлғизлигига ишонч ҳосил қилди. «Уйғониб, таниб қолмасин», дея электр автоматни ўчирди. Хуррак эшитилган ўнг тарафдаги хона эшигини очганида уйғониб ўрнидан турган аёлга рўбарў келди. «Дод солмасин», дея қўйлагининг ёқасидан ушлаб хона ичига судради. Полга юзтабун йиқитиб, бўға бошлади. Типирчиламай қол-гач, туриб қўл фонарини ёқди. Қаравотдаги қийимлар, туғунларни титди. Чап деворга тиралган сандиқ қулфланган эди. Уриниши зое кетди, очолмади. Ўнг тарафда турган жомадон, чарм сумкада ҳам пул йўқ экан. Қаравот устидаги спорт куртқасининг чўнтагини титқиллаб, ундаги пулларни олиб чўнтағига тикди. Ортига ўғирлиб қараса, холя жонсиз ётибди. Марҳумнинг устига кўрпа ташлаб қўйди. Айвонга чиқиб ичкаридан эшикни илганини солди. Айвоннинг одевал билан тўсилган деразасидан ҳовлига тушиб кўчага чиқиб кетди. Эрталаб чарм куртқадан олган пулларни санади. Эллик минг сўм экан. Кўчага чиқди. Қўшни уй тараф жим-жит эди. Пешиндан кейин соат иккиларда қўшнингнинг уйига ИИБ ходимлари келганини қўриб, Фаргона шаҳридаги коллежда ўқиётган қизидан хабар олгани кетди.

Суд қўшнисининг ҳаётига эътибор бўлган М.Сўфиевни ўн етти йил мuddатга озодликдан маҳрум қилди.

«Ишбилармон» ҳисобчи

Алишер РУЗМЕТОВ,
Хоразм вилоят прокуратураси бўлим бошлиғи

Айримлар ўзларини жуда удабурон санашади. «Хоҳлаган ишимни хамирдан қил суғургандек бажараман, бошқалар сезмай ҳам қолишадими», деб уйлайдиганлар эз эмас. Бундайлар баъзан қонунни четлаб ўтган ҳолда ўз «хунар»ларини намойиш қилишади. Бир-икки марта мақсадга эришгач, ўзларини янада моҳир санаб, ноқонуний қилмишларини очикдан-очик давом эттиришади. Уйлашмайдики, ҳали ҳеч кимнинг қонунга хилоф ҳаракатлари фош этилмай қолмаган. Ахир, «кўза кунда эмас, кунда синади».

Олти йил давомиди Хоразм вилоят «Қишлоқхўжалиқим» худудий акциядорлик жамияти бош ҳисобчиси лавозимда ишлаб келган Отажон Бобоевнинг қонунга хилоф фаолияти ҳам фош этилди.

Гап шундаки, 2011 йил 1 декабрь ҳолатига «Қишлоқхўжалиқим» ҲАЖнинг солиқ ва бошқа мажбурий тўловлардан бўлган қарзи 517,7 млн. сўмни ташкил қилиб, жамият ҳисоб-рақамига инкасса тўлов талабномаси қўйлади. Бош ҳисобчи тез фурсатда қарздан қутулиш чораларини кўриш ўрнига, уни тўламаслик йўллари ахтарди ва назарида топади. Жамиятнинг собиқ раҳбари Қаландар Рўзметовни ҳам бунга қўндиради. Уша пайтада «Урганч минерал ўғитлар»

шўъба корхонаси ва филиаллардан дебиторлик қарзлар мавжуд эди. Бу пул маблағларини жамият ҳисоб-рақамига туширтмасдан бошқача йўлни қилади. Жамият раисининг топшириғига асосан шўъба корхонага хат тайёрлаб, 2011 йил давомида 24,1 млн. сўмдан зиёд пулларни бошқа корхона ва ташкилотларга ўтказдириб, ушбу пуллар вазига «Урганч минерал ўғитлар» шўъба корхонаси ва Гурлан туман филиалининг жамиятдан бўлган қарзини ўзаро ҳисоб-китоб қилади. Жамиятнинг бюджет олдидаги 24,1 млн. сўмлик солиқ ва бошқа мажбурий тўловлардан бўлган қарзини тўлашдан бўйин товлайди.

Отажон Бобоев қилмишларини 2012 йилда ҳам давом эттирверди. 2012 йил 1 июнь ҳолатига жамиятнинг солиқ ва бошқа мажбурий тўловлардан бўлган қарзи 96 млн. сўмни, 1 сентябрь ҳолатига 810,5 млн. сўмни, 1 декабрь ҳолатига 607,2 млн. сўмни ташкил қилди ва инкасса талабномалари қўйилди. 2012 йил 16 апрелда жамият томонидан Хива туман филиалига ёзилган хатга асосан йил давомида филиал ҳисоб-рақамидан турли корхона ва ташкилотларга 85,6 млн. сўм пул ўтказилди.

2013 йилда ҳам бу тахлитдаги ишлар давом эттирилди. Йил охирига бориб, 1 декабрь ҳолатига жамиятнинг солиқ ва бошқа мажбурий тўловлардан бўлган қарзи 1 млрд. 955 млн. сўмни ташкил қилди ва инкасса тўлов талабномалари қўйилди. Бу бош

ҳисобчининг парвойига ҳам келмади. Ахир, йўлни қилиб қўйган. «Урганч минерал ўғитлар» шўъба корхонаси, Хива, Янгибозор, Янгиарик, Гурлан туман филиалларига ёзилган хатларга асосан уларнинг ҳисоб-рақамидан фойдаланиб, бемалол жамият эҳтиёжларини қондириб келаяпти. Хоҳласа, канцелярия моллари сотиб олади, хоҳласа, контракт пулларини тўлаш учун пул ўтказдиради. Шу тарика йил давомида шўъба корхона ва филиалларнинг жамиятдан бўлган 171,4 млн. сўмлик қарзини ўзаро ҳисоб-китоб қилди.

2014 йилда яна шу зайлда иш қўрилди. 2014 йил 30 апрель ҳолатига жамиятнинг солиқ ва бошқа мажбурий тўловлардан бўлган қарзи 3,3 млн. сўмни ташкил қилиб, жамият ҳисоб-рақамига инкасса тўлов талабномаси қўйилди. «Урганч минерал ўғитлар» шўъба корхонасига хат чиқариш орқали муаммо ҳал бўлди. Ушбу корхона ҳисоб-рақамидан йил давомида бошқа корхона ва ташкилотларга жамият манфаатларини кўзловчи 19,9 млн. сўм пул чиқарилди. Бундан ташқари, бош ҳисобчининг ташаббускорлиги билан жамият филиаллари томонидан фермер хўжалиқларига етказиб берилган минерал ўғитлар учун тўғридан-тўғри «Урганч минерал ўғитлар» шўъба корхонаси билан ҳисоблашиш йўлга қўйилди.

О.Бобоевнинг удабуронлиги жамиятга арзонга тушмади. Ушбу давр-

лар учун солиқ ва бошқа мажбурий тўловлардан бўлган қарзини ўз вақтида тўламаганлиги ва уларни тўлашдан бўйин товлаб келганлиги оқибатида жамият 353,2 млн сўм пеня тўлашига тўғри келди. Қолаверса, дебиторлик қарзларнинг мuddати ўтиб кетишига сабаб бўлди. 753,7 млн. сўмлик товар-моддий бойликлар қабул қилиниб, бартер операциялари амалга оширилди. 869 млн. сўмлик дебитор қарздорлик учун томонлама шартнома орқали ҳисоб-китоб қилинишига йўл қўйилди.

О.Бобоев баргида юрибман деб адашди. Қилмишлари фош этилди. Суднинг қора қурсисига ўтиришига тўғри келди. Албатта, ёлғиз эмас. «Қишлоқхўжалиқим» ҲАЖ бошқаруви раиси Зинат Искандаров, «Урганч минерал ўғитлар» шўъба корхонаси директори Амант Юлдашев, шўъба корхона бош ҳисобчиси Жамолладин Абдуллаевлар ҳам қилмишлари учун жавоб беришига тўғри келди.

Вилоят прокуратураси томонидан жиноят иши бўйича олиб борилган тергов давомида 1,5 млрд. сўмлик солиқ ва бошқа мажбурий тўловлардан бўлган қарздорлик бюджетга тўла-ниши таъминланди.

Қонун мустаҳкам қўрғон. Уни бузиб ўтишга уринганларга жазо муқаррар. Буни унутмаслик керак.

Ўтган давр мобайнида фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари фаолиятида аҳолининг ижтимоий ночор қатламларини қўллаб-қувватлаш асосий вазифалардан бирига айланди. Жумладан, уларнинг ваколатига кам таъминланган оилаларга моддий ёрдам кўрсатиш ва вояга етмаган болалари бўлган муҳтож оилаларга, нарқа тўлган болалари бор ишламайдиган оилаларга нафақалар тайинлаш тўғрисидаги масалаларни ҳал этиш киритилди.

Юзи шувут бўлган раис

Бироқ ҳамма маҳалла раислари ҳам ўз ишига масъулият билан ёндашмоқда, деб бўлмайди. Хусусан, 2015 йилнинг август ойига қадар Янгиқўрғон туманидаги маҳаллалардан бирида фуқаролар йиғини раиси лавозимда ишлаб келган Исомбек Холиқжонов (исм-фамилиялар ўзгартирилган) хизмат мавқеидан фойдаланиб, мансабини суистеъмол қилди. У фуқаро Азим Турдиевнинг фарзандига 2 ёшгача бўлган нафақа пулини тайинлаб бериш эвазига 300 минг сўм пулни тамагирилик йўли билан талаб қилади.

Дилшод САТТАРОВ,
Бош прокуратура ҳузуридаги
СВОЖЖДЛҚК департаментининг
бўлим бош инспектори

монидан тезкор тadbир ўтказилиб, И.Холиқжонов фуқаро А.Турдиевдан 150 минг сўм пулни хизмат хонасида олган вақтда ашёвий далиллар билан ушланди.

Мазкур ҳолат юзасидан жиноят иши кўзгатилиб, суд томонидан айбланувчига тегишли жазо тайинланди.

Хулоса ўрнида айтиш лозимки, ноҳўя қадам босиб, виждонини пулга сотган кимсаларнинг бир кун келиб, албатта, эл-юрт олдига юзи шувут бўлиши табиий. Шунингдек, қонун ҳам бундайларни асло кечирмайди.

Сохтакорлик оқибати

Юртимизда фуқароларнинг ҳуқуқ ва манфаатларини, аҳоли турмуш фаровонлигини таъминлаш йўлида туб ислохотлар изчил амалга ошириб келинмоқда. Айниқса, тадбиркорлик билан рўзгор тебратмоқчи бўлган ишбилармонлар бизнеси ривож учун давлатимиз томонидан етарли ҳуқуқий асослар ва катта имтиёзлар яратиб берилмоқда. Шундай бўлсада, соҳага оид амалга қонунари менсимасдан, қинғир йўллар билан чўнтагини қаппайтириш пайидан бўлаётган кимсаларнинг учраётгани ачинарли ҳолатдир.

Нодир МУХАМЕДОВ,
СВОЖЖДЛҚК департаментининг
Юнусобод туман бўлими бошлиғи

Building" МЧЖ томонидан давлатга тўланиши керак бўлган 10 млн. 63 минг сўмлик мажбурий солиқлар тўланмайдиган. Улар бундай ноқонуний ҳаракатларини 2014 йилда ҳам давом эттириб, 52 млн. 172 минг сўмлик мажбурий солиқлар давлат бюджетига тўланмаслигига сабабчи бўладилар.

Н.Садилов бундай сохтакорликларини "Sher Luxury" МЧЖнинг фаолиятида ҳам содир этганини ошкор бўлди. Хусусан, жамият фаолияти бўйича ДСИга сохта ҳужжатлар топширилиши оқибатида ушбу МЧЖ томонидан тўланиши керак бўлган 62 млн. 436 минг сўмлик мажбурий солиқ бюджетга тўланмайдиган.

Хуллас, Н.Садилов раҳбарлик қилаётган икки жамиятнинг фаолияти қонун тарозисидан ўтказилганда, улардаги барча ноқонуний ишлар ошкор бўлди. Ушбу ҳолатни кўриб чиққан суд Н.Садилов ҳамда Ҳ.Анваровнинг қилмишида Ҳ.Анваровнинг қилмишида жазо тайинлаб, ҳукм чикарди.

Жумладан, 2013-2014 йилларда "Sher Luxury" масъулияти чекланган жамияти раҳбари бўлган, шунингдек, "Art Level Building" МЧЖни сўм норасмий тарзда бошқарган Нозим Садилов (исм-фамилиялар ўзгартирилган) давлатимиз томонидан яратилган имтиёزلардан фойдаланади-ю, қонуний фаолият юртишнинг унутди. У "Art Level Building" МЧЖ директори Ҳайдар Анваров билан жиноий тил бириктириб, юртимиздаги соҳага оид бир қатор қонун ҳужжатлари талабини бузиб келганлиги фош этилди. Икковонли ушбу МЧЖлар ўртасида сохта шартномалар тузишда ва ушбу шартномаларга асосан гўё бири иккинчисидан қурилиш маҳсулотлари сотиб олади. Аслида эса ҳеч қан-

дай олди-сотди амалга оширилмайди. Хуллас, сохта шартномалар асосида "Sher Luxury" МЧЖ "Art Level Building" МЧЖнинг ҳисоб рақамига 20 млн. 780 минг сўм пул ўтказди. "Art Level Building" МЧЖ раҳбари Ҳ.Анваров эса ушбу маблағни нақдлаштириб, саксон фоизини Н.Садиловга келтириб беради. Қолган йигирма фоизини эса ўз манфаатлари йўлида сарфлаб юборади.

Бундан ташқари, Н.Садилов норасмий раҳбар сифатида Ҳ.Анваров билан олдиндан жиноий тил бириктириб, 2013 йилда бажарилган ишлар ҳамда кўрсатилган хизматлардан МЧЖ ҳисоб рақамига тушган 167 млн. 731 минг сўм маблағни ДСИга берилган ҳисоботларга қасддан киритмайди. Натижада "Art Level

Таноби тортилганлар

У танишга деҳқон хўжалиги ташкил этишнинг қонун-қоидаларини тушунтирди.

Боқижон ТУРСУНАЛИЕВ,
СВОЖЖДЛҚК департаментининг
Кува туман бўлими катта суриштирувчиси

— Анча-мунча харажати бор. Агар хўп десангиз, керакли одамларни рози қилиб, ҳужжатларни расмийлаштириб, ерга қарор чиқариб бераман. Ишни бошлайверасиз.

— Нима десангиз шу, — аёл аранг ўзини қўлга олди, жаҳли чиққанини сездирмади. — Ерлик, ишлик бўлиб қолсақ, бас.

— Жуда соз, — дея у қўл телефонида аллам билан гаплашди. — Минг долларга ишингиз битадиган бўлди.

Келаси кўни аёл унга телефон қилиб, пулни тайёрлаб қўйганини билдирган эди, у учрашув жойининг манзилини айтди. Аёл туман марказидаги мутахассис айтган хонадонга кириб келди. Ичкарида кўришиб, унга айтилган пулни топширди.

Кува туман қишлоқ ва сув хўжалиги бўлимида етакчи мутахассис лавозимда ишлаган Ёқубжон Жўраев кўчада кутаётган танишининг енгил машинасига чиқиб ўтирганида, ҳуқуқни

муҳофаза қилувчи органлар ходимлари томонидан ушланди. Пулни туман ер ресурслари ва давлат кадастри бўлими ер тузиш гуруҳи мутахассиси Абборжон Маҳмудовга бериб қўйиш учун олганини, ўз ихтиёри билан тadbир давомида иштирок этишини билдирди. Жиноий шериги билан телефонда боғланди. Тушлик пайтида Кува-Анджон автомобиль йўли четига ошхонада бирга тамадди қилишди. А.Маҳмудов пулни шеригидан олган пайтда у ҳам ушланди.

Судланувчиларнинг иккаласи ҳам муқаддам жиноий жавобгарликка тортилган. Уларга нисбатан амниятия акти қўлланлиб, жиноят иши тугатилган экан. Бундан хулоса чиқармаган, такрор жиноятга қўл урган, бировни алдаб, пора беришга ундашдан иборат жиноий қилмишини содир этган судланувчиларга тегишли жазо тайинланди.

Юртимизда қўлай ишбилармонлик муҳитини яратиш, кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш ва ривожлантириш борасида амалга оширилаётган чора-тадбирлар юксак самаралар бермоқда. Соҳага берилаётган катта эътибор туфайли тадбиркорларга тўсқин бўлаётган ҳар қандай қонун бузилишига қарши кескин чоралар кўриломоқда.

Ҳалолликка не етсин

Жумладан, фуқаро И.Шамшиев (исм-фамилиялар ўзгартирилган) Куйичирчиқ туманидаги Тошовул қишлоқ фуқаролар йиғини ҳудудидан озик-овқат дўконига ҳамда маҳалла гузарни куриш учун ер майдони ажратишни сўраб, туман ҳокимига ариза билан мурожаат қилади. Туман ҳокими ушбу аризани кўриб чиқиш учун ҳокимлик қошидаги жисмоний ва юридик шахсларга ер қонунчилиги, шахарсозлик нормалари ва қоидалари асосида ер участкаларини бериш амалиётини ўрганиш бўйича доимий ишловчи комиссия котиби вазифасида ҳамда Куйичирчиқ тумани бош архитектори лавозимда ишлаган Олим Нигматовга чиқаради. Мазкур масала бўйича О.Нигматов масъул бўлсада, у И.Шамшиевга "Бу иш вилоятда ҳал бўлади, озгина харажати ҳам бор", дея турли баҳоналарни рўқач қилиб, лавозимидан ўз манфаати йўли-

Саидқосим БУРХОНОВ,
СВОЖЖДЛҚК департаментининг
Куйичирчиқ туман бўлими бошлиғи

да фойдаланиб қолишни мақсад қилади. Унинг гапларига ишонган И.Шамшиев "хизмат ҳақи" қанчалигини сўраганида, бош архитектор қозғога 500 АҚШ доллари ёзиб, унга кўрсатади. Хуллас, ушбу пулга икки томон рози бўлади. Бироқ И.Шамшиев бош архитекторнинг талаби ноқонуний эканлигини тушуниб етди.

СВОЖЖДЛҚК департаментининг Куйичирчиқ туман бўлими томонидан ўтказилган тadbирда О.Нигматов И.Шамшиевдан пора тариқасида 500 АҚШ доллар пулни олаётган вақтда ушланди.

Жиноят ишлари бўйича Куйичирчиқ туман суди О.Нигматовга нисбатан 5 йил муддатга озодликдан маҳрум қилиш жазосини тайинлаб, ҳукм чикарди.

Билимингизга ишонинг!

Олий ва ўрта-маҳсус таълим муассасаларида ўқишни орзу қилган ёшлар алаҳқачон тайёргарликни бошлаб юборишган. Кимлар маҳсус тайёрлов курсларига қатнаса, бошқалар лицей ва коллежа олган билимларини мустақил тарзда ривожлантиришга уринишади. Аммо абитуриентлар орасида тест синовларидан енгил, шу билан бирга, ноқонуний йўл билан ўтиб олишни режалаштирганлари ҳам йўқ эмас. Бундайлар эса оқибатда фирибгарларга рўпара бўлиб, пешона тери билан топган мабағларини уларнинг қўлларига осонгина топшириб қўймоқдалар.

Учкун РАЗЗОҚОВ,
СВОЖЖДЛҚК департаментининг
Когон шаҳар бўлими бошлиғи

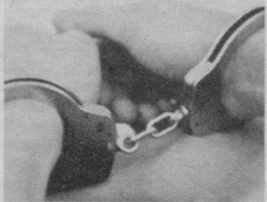
ятини ошкор этаркан. — 6 минг АҚШ доллари берсангиз, қолганини ўзим ёллаймаман.

Сўхбат сўнггида икки томон "олди-берди"ни қаерда амалга оширишни келишиб олишди.

Бироқ орадан ўтган вақт М.Комиловани сергақ тортирди. У Мансурнинг хатти-ҳаракатларидан шубҳаланиб, бу ҳақда ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органларга ариза билан мурожаат қилади.

Фирибгарлик ортидан мўмай даромад олишни мақсад қилган Мансурнинг уринишлари бесамақ ақун топди. У 6 минг АҚШ долларини қўлга киритган пайтда ҳуқуқтартибот органи ходимлари томонидан қўлга олинди.

Суд ҳукми билан Мансур Эркиновга тегишли жазо тайинланди.

латдан сўнг "таниш" қидиришга тушади.

Олийгоҳга бориб, бу ишни амалга оширадиган одам қидираётганида, унинг жониға фуқаро Мансур Эркинов "оро" қиради.

— Бунинг йўли осон, — дейди Мансур сўхбатдошига ни-

Ўқишини Бухоро Давлат университетининг "Хорижий тиллар факультети" да давом эттиришга қарор қилган Замира Иномова (исм-фамилиялар ўзгартирилган) ушбу олий таълим муассасасига ҳужжат топширади. Бироқ тест синовлари ўтказиладиган кун яқинлашгани сайин юрагига гўлуғула тушади: "Тайёргарлик кўрмадим, ўқишга киролмасам нима бўлади?"

Шундай йў-хаёллар исқанджасидан кўтулиш учун у онаси Мадина Комиловага дардини айтади. Она мазкур хо-

Эгрилик балоси

Жаҳонгир АЧИЛОВ,
СВОЖЖДЛҚК департаментининг Каттақўрғон туман бўлими инспектори

Ўтган йилнинг март ойда Самарқанд вилоят ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органларига Пайариқ тумани Шўртена маҳалласида яшовчи фуқаро Д.Уразова ариза билан мурожаат қилиб, туман электр тармоқлари корхонаси ходими Раҳматжон Камолов (исм-фамилияси ўзгартирилган) фойдаланилган электр энергиясидан бўлган 4 млн. 600 минг сўмлик қарздорлигини йўқ қилиб бериш эвазига 1 млн. сўм пул талаб қилаётганини билдириб, унга нисбатан қонуний чора кўришни сўраган.

Мазкур ҳолат юзасидан Самарқанд вилоят прокуратураси ва СВОЖЖДЛҚК департаментининг вилоят бошқармаси тезкор ходимлари ҳамкорликда ўтказган тadbирда Р.Камолов фуқаро Д.Уразовадан 900 минг сўм пулни тамагирилик йўли билан олган вақтда ушланди.

Ушбу ҳолат юзасидан жиноят ишлари бўйича Пайариқ туман суди томонидан Р.Камоловга тегишли жазо тайинланди.

Тез ёрдам машинасида гиёҳванд модда

Испания ҳуқуқ-тартибот идоралари томонидан ичида 50 кг. марихуана гиёҳвандлик моддаси бўлган тез ёрдам машинаси ушланди. Гиёҳфурушларни ушлаш бўйича операция аноним кўнгироқ натижасида амалга оширилди.

Ўзини фермер деб таъништирган Мадрид шаҳри фуқароси кўшни фермада шубҳали одамлар изғиб юргани ва қизил хоч тасвири автомашина тургани ҳамда унга номаълум буюмлар орталаётгани ҳақида хабар берган. Воқеа жойига етиб келган полиция Бельгия давлатининг давлат рақамларига эга бўлган тез ёрдам машинасини аниқлади ва ферма тортдан яширин кузатув ўрнатди.

Бир неча соатдан сўнг тез ёрдам машинаси дарвозадан чиққандан кейин полициячилар ҳайдовчига тўхташни буюришган. Ҳайдовчи машинанинг орқа эшигини очганда, ҳуқуқ-тартибот идоралари ходимлари гиёҳванд модда борлигини аниқлашган. Тинтув вақтида тез ёрдам кўрсатиш учун барча зарур жиҳозлар билан жиҳозланган машинанинг иккинчи қаватида 60 минг евролик марихуана борлиги аниқланган.

Машина ҳайдовчиси, Брюсселда яшовчи 28 ёшли марокашлик Муҳаммад ҳамда ферманинг эгаси, 26 ёшли доминиканлик Антонио исмли кимсалар ушланган. Ҳозирда Испанияга марихуана қардан импорт қилингани аниқланмоқда.

Юта университети тадқиқотчилари кўз раки ёки ретинобластома каби муолажа қилиш қийин бўлган зарарли ўсимталарни даволашнинг янги усулини ишлаб чиқишди. Яратилган дори воситаси саратон касалликларининг тарқалиши ва ўсишига туртки бўлувчи оксилани блоклади.

Саратонга қарши дори

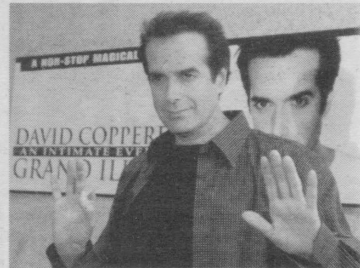
Ретинобластоманинг авж олиши "ARF6" оксилани кодловчи генининг мутацияси билан боғлиқ. Бу бирикма ўсимтанинг ўсишига сабаб бўлувчи биохимик сигналларнинг тарқалишида муҳим роль ўйнайди. Олимлар ген мутациясини зарарсизлантиришнинг усулини топишди.

Олимларнинг таъкидлашича, "ARF6" функцияларини блоклаш нафақат ретинобластомани даволашда ёрдам беради, балки зарарли ўсимталарнинг бошқа турлари — тери саратони, бош миёна саратони ёки буйрак саратонини даволашда ҳам катта аҳамиятга эга бўлади.

Копперфильд жазоланиши талаб қилинмоқда

Буюк британиялик сайёх Гэвин Кокснинг айтишича, у америкалик кўзбойлағич Дэвид Копперфильднинг томошаларидан бирида жароҳат олиб, миясини шикастлаб олган.

2013 йили Лас-Вегасда таваллуд кунини нишонлаган Г.Кокс кўзбойловчининг чиқишларидан бирида сахнага осиб қўйилган қафасдан йўқолиб, залда пайдо бўладиган 13 кишининг бири бўлган.

Кўнгиллиларни яширин туйнукдан олиб чиқишгаётганда, Г.Кокс йиқилиб тушган. Шифохонада эса унинг елкаси чиққанини айтишган. Кейинчалик жиддий текширувлардан сўнг унинг бош миёси ҳам зарарлангани аниқланган.

Суриштирув жараёнида Г.Кокснинг айтишича, фокусчи "трюк"да иштирок этганларнинг хавфсизлигини таъминлай олмаган. Унинг сўзларига кўра, жароҳатдан сўнг у соғлиги ва бизнесини йўқотган. Г.Кокс бунгача Лондондаги клублардан бирида бош ошпаз бўлиб ишлаган.

Д.Копперфильд ва унинг жамоаси ўзларига нисбатан эълон қилинган айбловларни инкор этиб, жароҳат ва ундан кейинги муаммолар Г.Коксда аввалдан бўлганини таъкидламоқда.

Интернет хабарлари асосида тайёрланди

Реклама

Ҳурматли юртдошлар!

«Асака» банк

яқинлашиб келаётган «МУСТАҚИЛЛИК КУНИ» байрами муносабати билан қуйидаги миллий валютадаги муддатли янги омонат турини таклиф этади.

«МУСТАҚИЛЛИК-25»

Ушбу омонатнинг сақланиш муддати 7 ой бўлиб, омонатга ҳисобланган фойзлар ҳар ойда ёки омонат муддати тугагандан сўнг берилади.

Шу билан биргалликда, «Асака» банк миллий валютада 28 турдаги ва хорижий валютада 14 турдаги қулай шартларда омонат турларини таклиф этади. Омонатларни банкнинг барча филиалларида расмийлаштириш мумкин.

Мурожаат учун телефонлар: 120-39-81, 120-39-60, 120-39-63.

Филиаллар	Код	Телефон	Филиаллар	Код	Телефон
Тошкент шаҳар филиали	371	120-83-13	Наманган вилоят филиали	369	227-15-68
Автотранспорт филиали	371	120-39-95	Навоий вилоят филиали	436	770-21-29
Шайхонтохур филиали	371	140-39-36	Зарафшон филиали	436	572-40-14
Юнусобод филиали	371	221-80-67	Бухоро вилоят филиали	365	770-05-19
Сирғали филиали	371	257-44-10	Бухоро шаҳар филиали	365	770-11-27
Тошкент вилоят филиали	371	120-84-13	Самарқанд вилоят филиали	366	233-65-47
Анджон вилоят филиали	374	223-60-74	Афросиёб филиали	366	221-71-76
Асака филиали	374	233-21-99	Қашқадарё вилоят филиали	375	221-07-41
Фарҳод филиали	374	226-96-63	Сурхондарё вилоят филиали	376	770-82-12
Фарғона вилоят филиали	373	244-39-14	Қорақалпоғистон филиали	361	770-60-59
Марғилон филиали	373	237-62-23	Хоразм вилоят филиали	362	228-14-81
Олтиариқ филиали	373	432-19-80	Сирдарё вилоят филиали	367	225-44-03
Қўқон филиали	373	542-61-01	Жиззах вилоят филиали	372	226-43-11

Сизнинг омонатларингиз:

- солиқлар ва мажбурий тўловлардан озод!
- маълумотлари сир сақланиши тўлиқ кафолатланади!
- эгалик ва тасарруф ҳуқуқи ўз ихтиёрингизда!
- миқдори чекланмаган!

Барча омонатларингиз
Фуқароларнинг банклардаги омонатларини
кафолатлаш жамғармаси томонидан кафолатланади

«Асака» банк сармоянгизнинг сақланиши ва кўпайишини кафолатлайди!

www.asakabank.uz

Хизматлар лицензияланган

Huquq

юрidik gazeta

Муассис:
O'zbekiston
Respublikasi
Bosh
prokuraturasi

Бosh муharrir:

Jahongir MAKUMOV

Таhрir ҳay'ati:

Ҳakimboy HALIMOV
Gulnoza RAHIMOVA
Baxtiyor NAZAROV
(Bosh муharrir o'rinbosari)
Kamoliddin ASQAROV
(mas'ul kotib)

Таhрiriyat manzili:

Toshkent shahri, Yahyo G'ulomov ko'chasi, 66-uy.

Telefon: 233-98-40,
Faks: 233-10-53,
233-64-85

E-mail:
huquq@huquq-gazeta.uz

Gazeta haftaning payshanba kuni chiqadi.
Sotuvda kelishilgan narxda

Таhрiriyatga kelgan qo'yozmalar taqdir qilinmaydi va egalarga qaytarilmaydi. Muallif fikri ta'hiriyat nuqtai nazaridan farqlanishi mumkin. «HUQUQ» materiallarini ko'chirib bosish faqat ta'hiriyat ruxsati bilan amalga oshiriladi. □ — tijorat materiallari. Reklama materiallarining mazmuni uchun ta'hiriyat javobgar emas.

Nashr ko'rsatkichi
231

Buyurtma s-6180. 43 548 nusxada bosildi. Oqog'oz bichimi A-3, hajmi 3 mosha toboq. Gazeta ta'hiriyat kompyuter bazasida terildi va sahifalandi. «HUQUQ» original maketi. Navbatchi muharrir: G.HOJIBOYEVA Sahifalovchi: S.BABA JANOV Navbatchi: O'.DEHQONOV

Bosmaxonaga topshirish vaqti: 22.00. Topshirildi: 20.00 1 2 3 4 5 6 7 8 9

Gazeta «O'zbekiston» nashriyot matbaa ijodiy uyida chop etildi. Ko'rxona manzili: Toshkent shahar, Alisher Navoiy ko'chasi, 30-uy.

Gazeta O'zbekiston Respublikasi matbuot va axborot agentligida 2009-yil 12-oktabrda 0188-raqam bilan ro'yxatga olingan.

ISSN 2010-7617

9 772010 761004

**Евро-2016 мусобақасининг
финал босқичи жадвали**

A гуруҳи

Франция - Руминия	Албания - Швейцария
1-ўрин 10.06.16 23:55	2-ўрин 11.06.16 18:00
Руминия - Швейцария	Франция - Албания
14-ўрин 15.06.16 21:00	15-ўрин 15.06.16 23:55
Руминия - Албания	Швейцария - Франция
25-ўрин 19.06.16 23:55	26-ўрин 19.06.16 23:55

1	2
3	4

D гуруҳи

Туркия - Хорватия	Испания - Чехия
5-ўрин 12.06.16 18:00	8-ўрин 13.06.16 16:00
Чехия - Хорватия	Испания - Туркия
20-ўрин 17.06.16 21:00	21-ўрин 17.06.16 23:55
Чехия - Туркия	Хорватия - Испания
31-ўрин 21.06.16 23:55	32-ўрин 21.06.16 23:55

1	2
3	4

B гуруҳи

Уэльс - Словакия	Англия - Россия
3-ўрин 11.06.16 21:00	4-ўрин 11.06.16 23:55
Россия - Словакия	Англия - Уэльс
13-ўрин 15.06.16 18:00	16-ўрин 16.06.16 18:00
Россия - Уэльс	Словакия - Англия
27-ўрин 20.06.16 23:55	28-ўрин 20.06.16 23:55

1	2
3	4

E гуруҳи

Ирландия - Швеция	Бельгия - Италия
9-ўрин 13.06.16 21:00	10-ўрин 13.06.16 23:55
Италия - Швеция	Бельгия - Ирландия
19-ўрин 17.06.16 18:00	22-ўрин 18.06.16 18:00
Италия - Ирландия	Швеция - Бельгия
35-ўрин 22.06.16 23:55	36-ўрин 22.06.16 23:55

1	2
3	4

C гуруҳи

Польша - Ш.Ирландия	Германия - Украина
6-ўрин 12.06.16 21:00	7-ўрин 12.06.16 23:55
Украина - Ш.Ирландия	Германия - Польша
17-ўрин 16.06.16 21:00	18-ўрин 16.06.16 23:55
Украина - Польша	Ш.Ирландия - Германия
29-ўрин 21.06.16 21:00	30-ўрин 21.06.16 21:00

1	2
3	4

F гуруҳи

Австрия - Венгрия	Португалия - Исландия
11-ўрин 14.06.16 21:00	12-ўрин 14.06.16 23:55
Исландия - Венгрия	Португалия - Австрия
23-ўрин 18.06.16 21:00	24-ўрин 18.06.16 23:55
Исландия - Австрия	Венгрия - Португалия
33-ўрин 22.06.16 21:00	34-ўрин 22.06.16 21:00

1	2
3	4

1/8 ФИНАЛ

2A	37-ў.г.	41-ўрин, 26.06.16 21:00
2C	39-ў.г.	
1B	38-ў.г.	42-ўрин, 26.06.16 23:55
3A/C/D	42-ў.г.	
1D	41-ў.г.	43-ўрин, 27.06.16 21:00
3B/E/F	43-ў.г.	
1A	40-ў.г.	44-ўрин, 27.06.16 23:55
3C/D/E	44-ў.г.	

1/4 ФИНАЛ

37-ў.г.	45-ўрин, 30.06.16 23:55
39-ў.г.	
38-ў.г.	46-ўрин, 1.07.16 23:55
42-ў.г.	
41-ў.г.	47-ўрин, 2.07.16 23:55
43-ў.г.	
40-ў.г.	48-ўрин, 3.07.16 23:55
44-ў.г.	

1/2 ФИНАЛ

49-ў.г.	49-ў.г.	51-ўрин, 10.07.16 23:55
50-ў.г.	50-ў.г.	
45-ў.г.		
46-ў.г.		
47-ў.г.		
48-ў.г.		

ФИНАЛ

49-ў.г.	51-ўрин, 10.07.16 23:55
50-ў.г.	

